

Les ràdios municipals de Catalunya

Antoni Esteve*

Dun passat que té la seva arrel en els temps de la Generalitat republicana, passant per un present iniciat l'any 1979, i un futur ple d'esculls però també d'esperances, aquest és un estudi, des de tots els punts de vista, de l'extraordinari fenomen de les ràdios municipals de Catalunya.

1. La nova màgia de la ràdio

Vivim la renaixença de la ràdio. La televisió semblava que la deixava arraconada, però els transistors i la freqüència modulada han estat un factor important del revifament.

Ja ningú no es veurà amb cor de negar a la ràdio que és el mitjà més ràpid per informar, el més barat, que ocupa poc espai, que no és gens complicat de fer funcionar i que es pot escoltar mentre es fa una altra cosa.

Però d'altres elements han contribuït a fer de la ràdio «el mitjà»: Els continguts s'han acostat a l'oient. Les emissores mateixes s'han fet més accessibles.

Quaranta-dues emissores municipals porten mil dies intentant fer una ràdio directa, intentant servir les seves respectives comunitats.

Més de cent mil hores d'emissió avalen ja el treball que han fet un miler i mig de persones.

Han acabat amb la tradicional màgia de la ràdio. La «caixa dels trons» sempre havia estat un misteri. La gent es feia creus de com cabia tanta gent, tantes situacions i tanta música en tan pocs centímetres. Ara la ràdio es pot tocar. Les veus ja no tan sols semblen familiars, sinó que són de la família.

Les emissores municipals s'han convertit en un nou element de l'estètica ciutadana, com pot ser-ho una farmàcia o una biblioteca. La gent sap que a la botiga de la cantonada pot trobar aspirines, i que a la porta del davant «despatxen» comunicació. Només pitjant un botonet s'entra en sintonia. Si teniu alguna urgència podeu trucar per telèfon, i si en voleu fer-ne ús directament no heu de fer més que travessar el carrer.

A més, es tracta d'un fenomen comunicatiu ben curiós. No té antecedents ni situacions pariones en altres indrets, Ebre i Pirineus enllà. És una alternativa típicament catalana. Un «invent» exportable.

* Periodista, fundador de la primera emissora municipal de Catalunya, al setembre de 1979 a Arenys de Mar (Maresme).

No hi ha cap motiu tècnic que impedeixi que tots els municipis de Catalunya tinguin ràdio.

Els teòrics de la «cosa» comunicativa van de bòlit. Obsedits per l'ordre, no veuen com cal analitzar i esquematitzar quaranta-dos bolets, cadascun dels quals s'ha desenvolupat segons l'ambient que ha respirat. Es tracta d'un moviment divers, desordenat i inclassificable. Intentar definir-lo és como voler agafar aigua amb les mans: s'escorre entre els dits, es defineix dia a dia.

D'entrebancs, no n'ha faltat. La tècnica, la maleïda tècnica, ha servit perquè molts que no gosarien pas limitar la llibertat d'expressió o impedir l'aparició d'una nova publicació, s'agafin a presumptes arguments tècnics per fer la traveta a la possibilitat d'emetre.

Acostumats al gegantisme informatiu, es menysprea tot allò que no té vocació de menjar-se el món, i que en té prou sense sortir del seu àmbit.

No hi ha cap motiu tècnic, si es planifica bé, que impedeixi que tots els municipis de Catalunya puguin tenir la seva ràdio.

A més, quan sembla que els mitjans públics de comunicació han passat de moda, apareixen aquestes ràdios vinculades als ajuntaments democràtics.

I els qui mai no han fet fàstics perquè una persona, pel fet de tenir molts diners, pugui disposar de mitjans de comunicació, s'esgarriren i s'estiren els cabells quan els representants dels ciutadans en una zona territorial creen mitjans de comunicació al servei d'aquests mateixos ciutadans.

La nova màgia d'aquesta ràdio és que contribueix a fer més humans els pobles i les ciutats. Que pot arribar a aquests tres-cents mil catalans analfabets totals que mai no

podran llegir aquesta revista ni cap altra. Una xifra que es multiplica per deu si comptem els qui no llegeixen en català: tres milions d'analfabets en la seva llengua. La ràdio trenca les barreres. Una ràdio que ha aconseguit engrescar gent que feia temps que ja no s'engrescava amb res.

Potser el to és d'excessiu triomfalisme. També hi ha problemes a les ràdios municipals. Però, passi el que passi, del tema, tot just ara s'en comença a parlar, i cal que quedi reflectida la profunda dosi d'optimisme amb què ha nascut aquest moviment.

Difícilment arguments legals o tècnics aconseguiran emmudir i ensorrar el que ha nascut com l'expressió d'una necessitat de comunicació d'abast local.

2. Un model de comunicació català

Els darrers anys, s'ha anat prefigurant a Catalunya un model comunicatiu descentralitzat, sorgit a partir de grups de base, sense interès de lucre econòmic i amb voluntat d'oferir un servei a tota la societat. Per fugir de la centralització, s'han fet mitjans de comunicació adreçats a comunitats reduïdes. Es tracta d'un àmbit en el qual és més senzill esquivar les pressions polítiques i econòmiques.

La premsa comarcal i les ràdios municipals, fins ara, i la televisió descentralitzada, potser ben aviat, dibuixen una alternativa diferenciada de la que es dona a d'altres zones de l'Estat, a conseqüència d'un diferent grau de desenvolupament econòmic, cultural i polític.

Abans de la fi de 1982 ja hi haurà a Catalunya més de 50 emissores municipals.

Centralisme. Catalunya, que durant segles ha estat víctima de centralismes exteriors, ha vist com des de dins sorgien altres formes de centralització. Els mitjans de comunicació no són aliens a aquest fenomen.

La majoria de mitjans informatius es fan des de Barcelona i amb una òptica barcelonina. Premsa, ràdio i televisió valoren més del compte el paper d'aquesta ciutat, que aplega un trenta per cent de la població catalana, en detriment de la informació i la participació d'altres zones.

Però es tracta d'un centralisme congènit en l'actual estructura social. Així, Girona o Lleida xuclen de les seves zones d'incidència, Tortosa o Figueres respecte a les seves comarques, qualsevol poble gran, dels petits, i els centres de les ciutats, dels barris. Això sembla fer bona l'afirmació que el peix gran es menja el petit.

Des de baix de tot. Davant d'aquesta situació, una alternativa que facilita el respecte a totes les realitats és que els mitjans sorgeixin des de baix de tot, des de nuclis petits, on realment puguin arribar a tota la ciutadania. Sense complexos d'inferioritat. Després, si volen anar més lluny, sempre són a temps de federar-se amb altres com ells. Però d'igual a igual.

En una època amb tendència a la monopolització del món de la comunicació, els mitjans locals vénen a ser la barricada de resistència a l'embrutiment, enfront dels qui busquen treure els màxims beneficis econòmics i polítics i consideren la informació com una mercaderia que s'ha de vendre, i que es regula per lleis de l'oferta i la demanda.

I es configuren clarament com a mitjans públics, perquè és l'única manera d'evitar que uns ciutadans tinguin més possibilitats d'expressió que uns altres pel fet que tenen més diners.

La llibertat d'expressió no s'ha de limitar als qui tenen els milions suficients per comprar la redacció i tallers d'un diari, o uns estudis de ràdio o televisió.

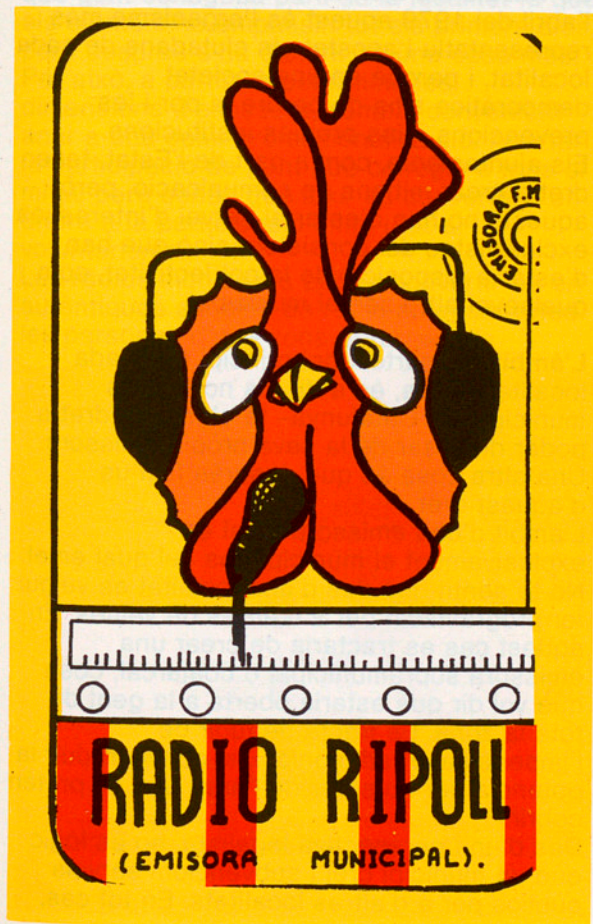
Aquests mitjans locals són sotmesos al control social més ferotge i directe, perquè quan deixen de tenir el suport de la comunitat no poden sobreviure, moren. Premsa comarcal, ràdios municipals i el projecte de televisions descentralitzades es mouen sobre aquestes bases.

Premsa comarcal. La premsa comarcal catalana enfonsa les seves arrels en les publicacions que en el darrer terç del segle XIX i en l'etapa de la Segona República van proliferar a la majoria de poblacions del Principat.

Com a conseqüència de la pseudo-liberalització que va comportar la llei de premsa de 1966, apareix un reguitzell d'iniciatives periodístiques, la majoria aixoplugades sota el mantell protector de l'Església.

Apareixen i desapareixen moltes publicacions, les multes, expedients i censures són a l'ordre del dia, però des d'aquests mitjans es farà una tasca fonamental en els darrers anys del franquisme.

L'arribada de la democràcia provoca una

Ràdio «municipal» vol dir que és una emissora de tota la comunitat del municipi.

forta crisi d'identitat. El revifament arriba a partir del 1979, en què comença a consolidar-se un nou model de premsa comarcal, amb el mateix sentiment de servei públic però professionalitzant el seu funcionament. A hores d'ara, pràcticament totes les comarques disposen de més d'una publicació.

Ràdio municipal. Un segon esglaó d'aquesta alternativa comunicacional són les ràdios municipals, emissores públiques descentralitzades.

Aprenent la lliçó de moltes experiències periodístiques fracassades, després de les eleccions municipals de 1979, ara sota l'aixopluc dels ajuntaments democràtics, neixen les ràdios municipals. L'experiència ha quallat ja a quaranta-dos municipis catalans.

Televisions descentralitzades. La lògica hauria de fer, si la legislació no hi posa gaires entrebancs, que a la premsa comarcal i a la ràdio municipal les seguis la televisió descentralitzada.

Televisions d'abast comarcal o supra-comarcal, lligades a les institucions representatives de la zona, que n'exercirien el control social, i sense cap voluntat de lucre. Televisions públiques de base. Amb la possibilitat de federar-se entre si com a xarxa bàsica del tercer canal autònom.

3. Ràdio pública de base

Es fa difícil definir què és una ràdio municipal, perquè a cada lloc ha arrelat a la seva manera, d'acord amb les condicions que s'hi donaven, i precisament aquí, lluny dels uniformismes, és on està la seva gràcia. S'entén per emissora municipal aquella que ha estat creada o reconeguda per acord del ple de l'Ajuntament corresponent, o les d'àmbit supramunicipal o comarcal que han estat reconegudes d'igual forma pels ajuntaments de la seva àrea.

Com a objectiu d'aquesta ràdio es planteja el fet de promoure la comunicació a tots els nivells, informar, contribuir a l'esplai comunitari, estimular la vida sòcio-cultural i ser una eina d'expressió creativa. Inserida en la realitat en la qual neix i, per tant, catalana i catalanitzadora.

Sense interessos privats, ni ànim de lucre, invertint tots els possibles beneficis en la millora de la pròpia emissora o en activitats culturals d'aquesta.

Entesa com un servei públic, com ara una guarderia o una biblioteca. Un equipament comunitari a l'abast de tothom, sense distinció d'ideologies o procedències socials.

Els Ajuntaments. Una ràdio lligada als ajuntaments, com a organismes plenament representatius dels ciutadans, però no pas com a vehicle de propaganda d'aquests. Amb plena autonomia dels equips que la fan. El qualificatiu de «municipal» li ve del fet que es tracta d'emissores que pretenen ser de tota una comunitat. Que no neixen d'un grup d'amiguets, o de persones amb afinitats polítiques o econòmiques, ans pretenen que, d'entrada, ningú no se'n senti al marge. Es vincula als ajuntaments perquè des de l'abril del 1979 aquest és l'organisme més representatiu i acostat als ciutadans de cada localitat, i perquè en una societat democràtica s'ha de perdre la por i les prevencions a les pròpies institucions. Els ajuntaments, com a part de l'Estat, tenen dret a crear mitjans de comunicació, però aquests no han d'estar al servei d'interessos exclusivistes del consistori, sinó que han d'estar a disposició de la col·lectivitat, com qualsevol altre servei municipal.

L'àmbit. Es parteix del principi que cada localitat –totes, és a dir els nou-cents municipis de Catalunya– té el mateix dret a poder disposar de la seva pròpia emissora. Una altra cosa és que després faci ús d'aquest dret.

L'àmbit d'una emissora local és exclusivament el municipi des del qual emet. No té sentit que des d'una localitat es vulgui fer programació per a d'altres de veïnes. En aquest cas es tractaria de crear una emissora supramunicipal o comarcal, cosa que vol dir que estaria oberta a la gent de tota la zona. Es tracta de fugir de l'imperialisme radiofònic, i, si convé, reduir la potència per no sortir de l'àrea que es pretén cobrir.

Des d'una perspectiva legalista, no és lògic que un municipi creï i subvencioni serveis públics per a d'altres localitats. En tot cas,

L'EMUC és l'òrgan de coordinació de les Emissores Municipals de Catalunya.

això haurà de ser fruit d'un acord de mancomunar-se.

Professionalisme i voluntarisme. La pretensió de la majoria d'emissores és conjuminar la participació de professionals que coneguin el mitjà, com a punta de llança, amb un nodrit planter de col·laboradors. Qui més, qui menys, tothom pot fer ràdio. Amb una mica de pràctica gairebé tothom pot arribar a comunicar-se per l'èter. La mística de les veus radiofòniques no és més que una barrera per limitar l'accés. Això no vol dir pas que s'hagi de fer una ràdio de juguina. S'ha d'oferir qualitat. Sense una mínima dignitat en el contingut, l'audiència –la mare dels ous– es perdria en molt pocs dies.

S'ha d'aprendre a vocalitzar, s'ha d'oferir uns mínims tècnics que permetin una audició agradable, la programació ha d'atraure. El fet que gent coneguda parli de la localitat fa que els oients s'ho empassin tot els primers dies, però després s'ha d'oferir alguna cosa més. Per això, a partir de determinades dimensions d'emissora, sembla convenient anar a una semi-professionalització. Aportar la participació de gent que conegui a fons el mitjà, però sense que això es converteixi en un fre a la participació i fins i tot al voluntarisme.

Les ràdios municipals poden convertir-se en autèntiques escoles de ràdio aplegant totes les persones d'una zona determinada

interessades en la informació, especialment els estudiants de Ciències de la Informació.

La coordinació. Amb la creació de l'EMUC –Emissores Municipals de Catalunya– s'ha posat en marxa un òrgan de coordinació de totes les ràdios locals, per fer front a l'ambigua situació legal en què es troben i per unificar criteris en tot allò que no representi una pèrdua de les característiques locals de cadascuna, a més de facilitar els serveis comuns que contribueixin a millorar-ne la part tècnica i la programació i que siguin un fòrum d'intercanvi d'experiències.

Les emissores s'han dotat d'unes normes d'autoregulació en les quals es defineix el que s'entén per ràdio municipal, el seu àmbit, les limitacions de potència i les freqüències a ocupar, les característiques tècniques mínimes, la regulació dels patrocinis, del dret de rèplica i la participació de les forces polítiques locals en els períodes electorals.

4. Mil dies d'història

No és pas per casualitat que ha sorgit la ràdio municipal. Ve empeltada de les alternatives comunitàries dels darrers temps, especialment de la premsa comarcal, i d'experiències estrangeres.

Repasant alguns antecedents, veiem que Catalunya ja va ser la capdavantera de la

Plaça de l'Ajuntament, 1
Telèfon 777 18 76
Esparreguera (Baix Llobregat)

ràdio esparreguera 102,5 MHz en FM

EMUC
Sisena Trobada
RIPOLL

Fa tres anys, setembre 1979, començà a emetre la primera ràdio municipal, a Arenys de Mar, Maresme.

radiodifusió a l'Estat espanyol, amb la posada en marxa de Ràdio Barcelona, l'any 1923.

Durant els anys de la República, el moviment cooperativista de Ràdio Associació de Catalunya, que també aplegava Ràdio Lleida i Ràdio Girona, es va convertir en l'emissora oficiosa de la Generalitat. Una emissora reconeguda el 14 d'abril de 1931 pel president Macià, el dia en què es proclamà la República Catalana. L'any 1939, els franquistes arrabassaren totes les pertinences de Ràdio Associació, que es va convertir en Radio España.

Entre 1950 i 1955 es va engegar a tot l'Estat un moviment d'emissores locals d'ona mitjana. La majoria conegudes com «ràdios parroquials» i moltes potenciades per la Falange Española. Ràdio Taradell, el 1953, oferí el primer programa de ràdio en català des de 1939: «La veu de la parròquia», tots els diumenges a la una del migdia.

Però l'any 1964 va venir la clatellada. Es va tancar 537 emissores, moltes d'elles a Catalunya. Un gran nombre de professionals de les ràdios actuals provenen d'aquestes emissores, que acostumaven a tenir els estudis a la rectoria i l'antena al campanar. Molts projectes municipals d'ara neixen on abans hi va haver ràdios parroquials.

Ja més recentment, l'any 1978, Ona Lliure va ser la primera emissora que va desafiar la legislació i va començar a emetre, sense amoïnar-se per res. Malgrat els successius precintaments, noves ràdios «lliures» han anat apareixent, especialment concentrades en els grans nuclis del cinturó barceloní.

Les primeres. La primera emissora municipal va començar a emetre pel setembre de 1979 a Arenys de Mar. Va néixer sense pressupost, amb aparells de fabricació casolana i emetia des d'un àtic.

Dos mesos abans, l'Ajuntament d'Arenys havia aprovat en ple una moció demanant al Ministeri de Cultura la concessió d'una ràdio de freqüència modulada.

Del 7 al 10 de juliol, amb motiu de la Festa Major, va funcionar de manera experimental Ràdio Festa, que emetia des del local de Convergència Democràtica, i que durant les seves emissions va entrevistar, a l'estudi, Jordi Pujol, llavors només secretari general de CDC.

Des del 8 de setembre de 1979, Ràdio Arenys no ha deixat d'emetre de manera continuada. Va néixer impulsada per la Conselleria d'Informació, i va dedicar les seves primeres emissions a un programa especial «Onze de Setembre».

També aquell mateix estiu començaren les emissions de Ràdio Cardedeu, inicialment sense cap vinculació municipal, amb un funcionament d'emissora «lliure».

Paral·lelament, a Rubí, el ple municipal aprovà una proposta de la Comissió d'Acció Cultural d'instal·lar l'emissora municipal. Al mes de setembre es decidí destinar-hi un milió de pessetes. I fou a mitjan novembre que hi començaren les emissions de proves. Els estudis es van instal·lar al mateix edifici on es troba la Guàrdia Urbana.

El 9 de febrer de 1980 arribà la quarta: Ràdio Canet. Totes aquestes iniciatives havien nascut quasi espontàniament, sense cap connexió entre elles. Només un element era comú a totes: el mateix tècnic —un arenyenc— havia construït els quatre emissors, i va ser l'autor dels aparells de quasi totes les emissores que es crearen l'any 1980.

Després de Canet vindrien Camprodon, Esparreguera, Sant Boi de Llobregat, Vilassar de Mar, Ripoll i Paret.

Fins ara, en tres anys, no hi ha hagut problemes legals pel funcionament de les ràdios municipals.

En aquests tres anys, pràcticament no s'han produït problemes legals a les emissores. Només a Sant Boi, per juliol de 1980, el governador va cursar-hi una ordre de tancament. Després d'un mes de «vacances tècniques», va tornar a emetre sense cap problema. Els estudis continuen instal·lats damunt de les dependències de la Policia Nacional.

En aquest temps, els governadors de Tarragona i Girona han fet advertiments a les emissores d'Amposta, el Vendrell, Ripoll, Anglès i Castelló d'Empúries, però mai no han passat d'això.

Un primer contacte a Galícia. El primer contacte entre emissores es va establir al mes de maig de 1980. Representants de les ràdios d'Arenys, Rubí i Esparreguera, que encara no funcionava, es van entrevistar amb Josep Fauli (31-5-80), aleshores responsable de Mitjans de Comunicació de la Generalitat, per informar-lo de l'incipient moviment radiofònic municipalista.

Però, encara que pugui resultar paradoxal, on realment es va iniciar la coordinació de les emissores catalanes va ésser a Galícia. Concretament a Oleiros, municipi veí de la Corunya, on per l'agost es van trobar la majoria de les emissores que en aquell moment funcionaven, per participar a les I Jornades de Comunicació nos Axuntamentos, organitzades com a conseqüència de la clausura, per part del Govern Civil, de l'emissora que havien intentat posar en marxa.

Sis trobades. El primer contacte gallec va portar a la denominada «Trobada Zero»: Representants de quinze localitats es van aplegar cap a finals de setembre a Arenys de Mar i acordaren iniciar la coordinació i establir contactes amb la nova Conselleria de Cultura i Mitjans de Comunicació. Però la fita bàsica per engegar el moviment d'emissores municipals, i on es van fixar els principis generals en els quals s'ha fonamentat després l'actuació de totes elles, va ser la I Trobada celebrada a Rubí el 4 d'octubre de 1980.

La presència del conseller de Cultura, Max Canher, va representar un suport important al moviment. Es van aplegar 150 representants de 37 municipis, així com

delegacions de Galícia, País Basc, Múrcia i País Valencià.

En el període entre la primera i la segona trobada es van realitzar noves entrevistes amb el conseller de Cultura i amb el nou director general de Mitjans de Comunicació, Agustí Farré, i des de llavors s'han anat repetint amb regularitat.

El 15 de novembre, Sant Boi de Llobregat acollia la segona trobada, que bàsicament va estudiar la situació legal i va coordinar el lliurament de la paperassa per legalitzar les emissores, d'acord amb els decrets que acabava de publicar la Generalitat. Així, el 5 de desembre de 1980, trenta-tres ajuntaments van presentar conjuntament la seva sol·licitud d'emissora al Registre General de la Generalitat.

Aquest mateix dia es mantenia la primera de les tres reunions que s'ha fet amb la Comissió de Cultura del Parlament. A l'acabament del termini, hi havia hagut noranta-dues sol·licituds d'emissores municipals de freqüència modulada, d'un total de 252 peticions d'emissores de tota mena.

Les bases organitzatives. A la Trobada del Vendrell es va posar les bases organitzatives de l'Òrgan Permanent de les

PER LES RÀDIOS CATALANES, ARA MATEIX !

Quan l'any passat en una impressionant demostració popular cent cinquanta mil persones, 150 Ajuntaments i 500 entitats civico-culturals signàrem una crida afirmant: "Volem la ràdio i la televisió catalanes ... ARA!"

ho fèiem convençuts de que no podríem gaudir mai de la normalització socio-cultural del nostre país, sense uns mitjans de comunicació propis. Els plecs amb totes aquestes signatures foren dipositats al nostre Parlament de Catalunya el dia 22 d'abril del 1981.

No n'hi ha prou amb permetre que sobrevisquin algunes emissores de poc abast i que algunes publicacions maldin per sortir al carrer, ni tan sols que al circuit català de televisió hi hagi unes poques hores de baixa audiència en la nostra llengua. Es tracta que la quarta part dels ciutadans de l'Estat espanyol tinguin **realment**, els seus mitjans de comunicació, perquè hi tenim dret, perquè ho hem **demanat i reclamat**.

La nostra llengua pot quedar reclosa solament per a converses familiars i utilitzada per una migrada poesia lírica, però si no sobreviu com a element de comunicació, haurem perdut la columna vertebral de la nostra cultura i la nostra llengua risca d'esdevenir una llengua de museu.

I això inexorablement succeirà si no tenim la nostra ràdio i la nostra televisió.

- ARA tenim 45 emissores municipals de ràdio que poden ser la base d'una XARXA catalana.
- ARA l'heroica Ràdio Associació de Catalunya pot reneixer, encara que mai no va morir legalment.
- ARA que sembla que les concessions d'emissores de FM afectarà Catalunya, hem d'aconseguir que siguin per les nostres ràdios, fetes amb la nostra llengua i per la nostra gent.
- ARA que podem valorar la tasca i esforços de tants professionals del món de l'anomenada "Ràdio Convencional".

Acudim el dilluns 8 de març, a dos quarts d'onze de la nit al Teatre Tivoli de Barcelona, on tindrà lloc un acte extraordinari perquè aquesta campanya sigui el clam de TOTS. Et necessitem a TU. Volem la TEVA adhesió. Necessitem el TEU suport. I ho volem ARA, ARA MATEIX ! Demà ja serà tard !

TEATRE TIVOLI
8 de març
10,30 nit

COMISSIO CÍVICA D'ENTITATS
per la ràdio i la televisió catalanes.

Miquel Quintana

ACTE EXTRAORDINARI PER LES RÀDIOS CATALANES ARA MATEIX !

Amb la participació i adhesió de:

MARIA DEL MAR BONET
COMPANYIA ELECTRICA DHARMA
NÚRIA FELIU • CELDONI FONOLL
JOAN ISAAC • LLUÍS LLACH • OVIDI MONTLLOR
GUILLERMINA MOTTA • RAIMÓN
MARINA ROSSELL • JOAN MANUEL SERRAT
PERE TÀPIES • LA TRINCA

Presenten:

SALVADOR ESCAMILLA
amb

NÚRIA ESPERT • ENRIC MAJÓ • ROSA MARIA SARDÀ

Organitzen:

COMISSIO CÍVICA D'ENTITATS
PER LA RÀDIO I LA TELEVISIÓ CATALANES
EMISSORES MUNICIPALS DE CATALUNYA
RÀDIO ASSOCIACIÓ DE CATALUNYA

LOCALITATS: Venda anticipada a les taquilles del TIVOLI

EMISSORES MUNICIPALS
DE CATALUNYA

Jordi Margarit

RÀDIO ASSOCIACIÓ DE CATALUNYA

Teodor Garriga

L'11 de setembre de 1981 es realitzà la primera emissió conjunta de les aleshores prop de 40 ràdios municipals.

emissores municipals i es va impulsar les activitats a tots els nivells per aconseguir la legalització de les emissores.

Era el 14 de març de 1981. Quaranta localitats van assistir a la Trobada. Quinze ja tenien les emissores en funcionament.

Parlamentaris de CiU, PSC, PSUC i CC-UCD eren presents a les sessions. Representants de la Diputació de Barcelona van donar a conèixer el seu total suport a les ràdios i anunciaren ajudes tècniques i econòmiques al moviment.

Un mes després –el 9 d'abril–, al Parlament de Catalunya, el conseller Max Canher contestava una pregunta que el diputat socialista Felip Lorda li havia fet sobre les emissores municipals. El conseller deia que la Generalitat no podia donar concessions perquè l'Estat no havia donat les freqüències. Es manifestava coneixedor de la Coordinadora d'Emissores Municipals, el consell de la qual –va afirmar– podia ser molt valuós a l'hora de prendre decisions sobre el tema.

Al llarg de 1981, pràcticament cada quinze dies va anar apareixent una nova emissora. Davant del recurs d'inconstitucionalitat que el Govern de l'Estat va presentar contra dos dels decrets de la Generalitat regulant la concessió d'emissores de freqüència modulada, la quarta Trobada, celebrada a Granollers l'11 de juliol, va refermar el dret de la institució autonòmica catalana a ordenar la radiodifusió en el seu àmbit, d'acord amb el que es preveu a la Constitució i a l'Estatut.

Tot i així, la quarta trobada va representar un tomb respecte a les anteriors: es va parlar menys de legalització i es va aprofundir més en la coordinació de les 26 emissores ja en funcionament, mitjançant intercanvi de programes, emissions conjuntes i tendint a la futura Xarxa d'Emissores Municipals de Catalunya. Es va acordar també començar a definir uns criteris d'autoregulació de les ràdios locals, així com l'adhesió de tots els presents a la Comissió de Defensa de la Ràdio i la Televisió Catalanes.

Campanya de consolidació. Per fer front als rumors que periòdicament parlaven del tancament de les emissores, a l'estiu de l'any passat es va engegar una campanya de

consolidació d'aquest model de ràdio, amb xerrades, intervencions a la premsa, ràdio i televisió, i participant a la Universitat Catalana de Prada. A més, es van recollir milers de signatures per al manifest en favor de la ràdio municipal.

També, a Ràdio Tres de Ràdio Nacional, es va mantenir un llarg debat amb Jesús Santaella, aleshores secretari del règim jurídic del Govern, el qual es va manifestar disposat a discutir amb els representants de les emissores municipals, però al cap de pocs dies va ser canviat en el càrrec. Des de l'Onze de Setembre passat, en que 29 emissores retransmeteren conjuntament, l'EMUC disposa de logotip, sintonia i un local a Barcelona.

A començaments d'octubre, una comissió d'alcaldes i del Secretariat de l'EMUC van anar a Madrid per entrevistar-se amb el substitut de Jesús Santaella, Joaquin Tena, que manifestà desconèixer totalment el moviment radiofònic municipalista.

Arribem, en aquest repàs cronològic, al novembre de 1981. El dia 21 ja són 34 les emissores en marxa. La Trobada de Mollet, seguint la línia de la de Granollers, s'endinsa en la situació interna, totes les emissores fan un compromís públic de millorar els seus continguts i s'aproven uns criteris provisionals d'autoregulació i un

Una quarta part de la població de Catalunya, prop del milió i mig d'habitants, té ràdio municipal en el seu territori.

pronunciament explícit a favor de la llibertat d'expressió.

Ofensiva de contactes. L'any 1982 comença amb una ofensiva de contactes per part del Secretariat de l'EMUC. Es parla amb el president del Parlament de Catalunya, amb representants de tots els partits parlamentaris, amb l'alcalde de Barcelona i amb el delegat del Govern de l'Estat a Catalunya.

A mitjan març, comença a Ripoll la sisena trobada, la més discutida. Les normes d'autoregulació i una proposta de pla de freqüències van generar un ampli debat que va provocar que s'hagués d'obrir un termini d'esmenes de tres setmanes i realitzar la segona part de la trobada a Sant Feliu de Llobregat. Finalment, quasi per unanimitat, amb un sol vot en contra, s'aproven les bases de funcionament i autoregulació de les emissores municipals de Catalunya, així com els criteris que han d'inspirar el Pla de Freqüències.

Quan s'estan redactant aquestes ratlles -abril de 1982- són 42 les emissores municipals que emeten amb continuïtat. Catorze comarques catalanes disposen ja d'aquest mitjà; el Bages, el Vallès Oriental i el Baix Llobregat en són les més poblades. Sumats els habitants de totes les poblacions que compten amb aquest vehicle de comunicació, donen la xifra de 1.253.000 persones. Això ve a dir que una quarta part de la població catalana té accés a aquestes emissores.

Vint-i-set nous projectes es troben ja en una fase molt avançada, però pot dir-se que el sostre de ràdios locals, almenys en una primera etapa, pot situar-se entre les 70 o 80 emissores.

5. Els continguts: cent mil hores anuals de programació

L'objectiu de les emissores municipals no és fer grans muntatges o programes brillants, sinó ser útils als ciutadans. No es tracta de tenir audiències milionàries, ni de competir amb ningú. És suficient que els qui viuen a la zona l'escoltin i obtinguin de la ràdio la informació dels fets que els són més propers, informació que mitjans més grans difícilment podran oferir. Tot això trenca amb

els plantejaments tradicionals.

Les quaranta-dues emissores actualment en funcionament emeten 1.866 hores de programació a la setmana, és a dir que superen les cent mil anuals, però, generalitzant, la qualitat de la programació encara no és gaire bona. Malgrat els esforços que en aquest terreny s'estan realitzant, moltes vegades l'obsessió per la legalització ha fet que els continguts quedin en un segon pla.

Mentre que unes emissores han estat preses d'un mimetisme respecte a la manera de fer de les ràdios comercials, d'altres s'han deixat influir per tics resistencialistes. A algunes trobades s'ha plantejat la necessitat de fer una ràdio alternativa, amb un llenguatge nou, bo i assumint tot el que de positiu ha comportat la història de la ràdio, però la pràctica demostra que, salvat honroses excepcions, el resultat encara és lluny dels objectius.

A la primera de les trobades, a Rubí, ja es va definir, com a objectius de la programació, la comunicació, la informació, l'esbarjo, l'aprenentatge i la creació. I també fomentar la bidireccionalitat, tant per la participació en els programes, com amb les sortides al carrer, el telèfon i les cartes. Una ràdio accessible a tots els ciutadans. I privilegiant sempre tots els continguts relacionats amb la localitat des de la qual s'emet.

En directe. Una de les característiques d'aquestes ràdios és que més del 95 per cent de la seva programació és totalment en directe. L'enregistrament, pràcticament no s'hi utilitza. Aquest fet, que potser ha estat forçat per les limitacions tècniques, ha contribuït a marcar un dels aspectes que fan més vives aquestes emissores.

El directe permet que la comunicació telefònica o la participació directa es pugui produir en qualsevol moment. És norma quasi generalitzada que les trucades puguin entrar sempre.

Només set, de les quaranta-dues emissores en funcionament, encara no disposen de telèfon a l'estudi.

Unitats mòbils. El directe, a nivell de participació, es complementa amb la presència de la ràdio al carrer. Disset emissores disposen d'unitat mòbil. La resta,

La mitjana de programació és de 30 hores setmanals d'emissió, amb un 60 % de música

per dificultats tècniques o econòmiques, encara no en tenen, però tothom ha fet ús dels sistemes més enginyosos per fer connexions amb l'exterior.

Tret de Badalona, on disposen d'una furgoneta des de la qual es pot emetre, als altres llocs els sistemes són bastant rudimentaris, quasi paleolítics en alguns llocs.

A Arenys de Mar s'acostuma a utilitzar el jeep i els transmissors de la guàrdia urbana com a unitat mòbil per retransmetre en directe les activitats ciutadanes i esportives.

Horaris. La mitjana de programació pot establir-se en unes trenta hores setmanals, però aquest és un dels aspectes en què s'ha produït un desajustament més gran. Moltes emissores han considerat que fent més hores complien millor la seva funció. Ràdios amb poques possibilitats han volgut emetre tot el dia i el resultat ha estat una programació inflada, amb molta música i amb poca qualitat.

Actualment, el contrast més gran es dona entre emissores com les de l'Hospitalet o Santa Coloma de Gramanet, que emeten 126 hores setmanals, o d'altres com la de Santpedor que només en fa cinc al mes. Algunes poblacions han començat ja a reduir els seus horaris. El més usual, fent un recompte de les emissores, és que es faci una programació curta de tres o quatre hores diàries, a partir de les set o les vuit del vespre, tots els dies de la setmana. Respecte a aquest tema, l'experiència aconsellaria la modificació del decret de la Generalitat que exigeix a les emissores institucionals un mínim de vuit hores diàries de programació.

Música. La música omple entre el seixanta i el setanta per cent de les programacions. Tots els estils musicals hi són presents, però especialment els dedicats al jovent. És el tipus de programa que acostuma a tenir més oferiments de col·laboració.

Una de les mancances en aquest camp és l'escassa provisió de discos. Algunes cases discogràfiques han aportat materials, però es tracta de novetats en fase de promoció, la majoria en llengua anglesa. Això provoca importants llacunes a l'hora d'intentar fer

programes amb cara i ulls. Els musicals es converteixen en espais de farciment. Aquesta penúria ha provocat també un fet positiu: la recuperació de les actuacions en directe. Sovint les emissores organitzen recitals de grups, músics o cantants de la localitat, a l'estudi o en locals més amplis. És quasi una norma la retransmissió i l'enregistrament de les actuacions o concerts de caire local, amb la qual cosa s'aconsegueix acumular material que pot utilitzar-se en qualsevol moment.

Informació. La matèria informativa bàsica és la informació de la localitat, que generalment ha d'obrir els informatius i constituir-ne el gruix. Tot i així, a voltes s'acostuma a menysvalorar l'element local.

Tret de Rubí, que disposa dels serveis de teletipus de l'agència Europa Press, la resta d'emissores han de buscar la informació per altres camins, encara que, malauradament, s'acostuma a afusellar-la descaradament dels diaris.

Moltes emissores solen fer resums amplis, i fins i tot la retransmissió en directe dels

La millars de programació de 30 hores
Una quarta part de la programació
Catalunya, prop de la meitat de la millars
La ràdio municipal en el seu territori.

Les ràdios municipals, instrument privilegiat de catalanització del país

plens municipals, encara que, tret de casos especials, acostumen a ser un pèl farragossos.

De tot una mica. La modalitat de programes és amplíssima. Però hi ha espais que no falten enlloc: infantils, culturals, cinema, parapsicologia, guia sardanista, classes de català, entrevista a fons, taules rodones, ecologisme i naturisme, històries i personatges de la localitat, temes juvenils, informació laboral, ràdio-teatre, programes humorístics i especialment «magazines», amb informació, música, connexions, i entreteniment.

Ràdio Ripoll fa un programa sobre ornitologia de la comarca; Esparreguera un dedicat a la vida dels animals; Ràdio Arenys disposa d'un meteoròleg que dona les seves prediccions a cadascun dels informatius.

Català. Tretze emissores fan tota la seva programació en català, i unes altres vint l'utilitzen en més de tres quartes parts de la seva programació. Només en una emissora -Ràdio Sant Boi- el castellà supera el temps ocupat pel català.

A zones d'alta immigració com el Baix Llobregat i el Vallès, s'ha comprovat que el català parlat és entès per més del 85 o 90 per cent de la població.

En algunes de les trobades s'ha manifestat, respecte a aquest tema, que «convé anar una mica més endavant en la utilització del català del que les fredes estadístiques aconsellarien, tendir a augmentar els percentatges de forma progressiva».

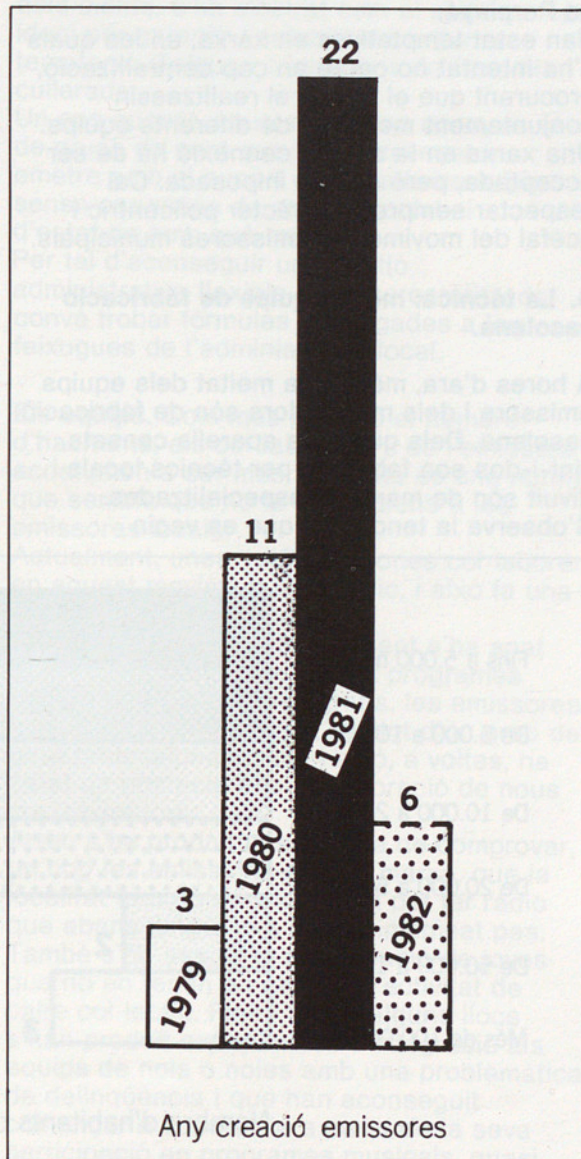
Moltes emissores tenen com a norma que cada col·laborador parli, als programes, en l'idioma que utilitza normalment; intentant, però, progressivament, que els castellanoparlants facin el salt de començar a parlar en català.

Programació conjunta. Fer programes conjunts entre emissores municipals, ara per ara, no és un objectiu prioritari. L'important és que cadascuna cobreixi bé el seu àmbit local. Tot i així, ja hi ha hagut força experiències en aquest terreny. Al Vallès Oriental i al Baix Llobregat ja han fet programes comuns, i tenen en projecte fer-ne d'informatius, històrics i culturals,

d'emissió setmanal i que començarien ben aviat.

Durant força temps, Ràdio Rubí i Ràdio Molins van fer conjuntament un informatiu diari. El programa «Bon dia Catalunya», que realitza Salvador Escamilla des de Rubí, es retransmet per les emissores de Ripoll i Mollet.

Davant de fets puntuals, també s'han fet connexions. Les ràdios del Baix Llobregat i Rubí han retransmès festivals de cançó i actes informativament importants.

Les ràdios municipals s'han donat unes normes d'autoregulació on es fixa que la publicitat no pot excedir el 5 % del temps d'emissió

L'any 1981, les emissores es van coordinar per emetre conjuntament l'acte d'afirmació nacional al Camp del Barça, per Sant Joan, l'assalt al Banc Central i el recital de Joan Manuel Serrat al Teatre Grec de Barcelona. Però quan realment va funcionar la Xarxa va ser el darrer 11 de Setembre. Durant vuit hores, 29 emissores municipals van fer el mateix programa. Amb aportacions de totes les ràdios, emetent des de Rubí s'arribava a tots els racons del Principat i fins i tot a la Catalunya Nord, en connectar-hi Ràdio Arrels de Perpinyà.

Han estat temptatives en xarxa, en les quals s'ha intentat no caure en cap centralització, procurant que el treball el realitzessin conjuntament membres de diferents equips. Una xarxa en la qual la connexió ha de ser acceptada, però no pas imposada. Cal respectar sempre el caràcter policèntric i acéfal del moviment d'emissores municipals.

6. La tècnica: molts equips de fabricació casolana.

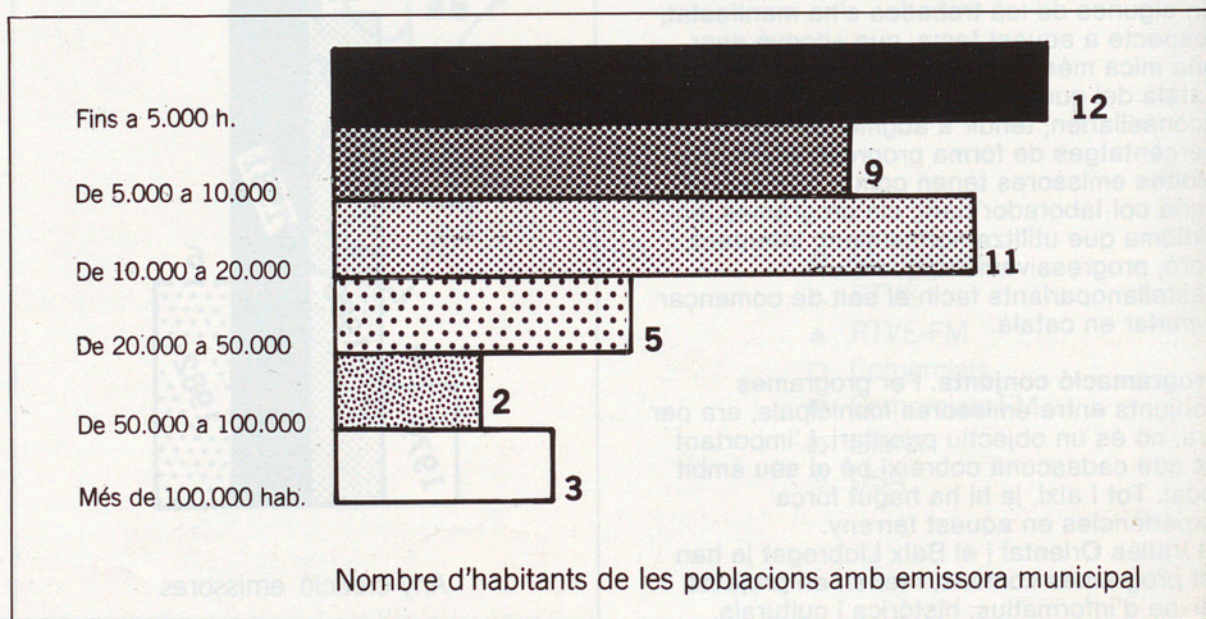
A hores d'ara, més de la meitat dels equips emissors i dels mescladors són de fabricació casolana. Dels quaranta aparells censats, vint-i-dos són fabricats per tècnics locals i divuit són de marques especialitzades. S'observa la tendència que es vagin

renovant de mica a mica els equips casolans amb altres de tipus professional.

La diferència d'equips és substancial segons el volum de l'emissora. Mentre que se n'ha instal·lat alguna amb menys de cinquanta mil pessetes, d'altres han disposat de més de dos milions per a la seva posada en marxa. La funció social de les emissores està estretament lligada a la seva generalització, que sigui possible instal·lar-les allí on hi hagi voluntat de fer-ho, i no segons les condicions demogràfiques o econòmiques. La tècnica ha d'utilitzar-se en funció d'aquest objectiu.

És precisament aquest un dels temes tractats més a fons en les normes d'autoregulació de les ràdios municipals. Es tracta d'unes normes fetes amb uns criteris de flexibilitat, per donar-hi cabuda als diferents models de ràdio, contemplant la possibilitat, almenys teòrica, que cada municipi pugui arribar a tenir la seva pròpia estació radiofònica. Cal compartir canals d'emissió i limitar la potència emesa. S'han de controlar certs paràmetres d'emissió, especialment la freqüència i la potència, per no interferir altres ràdios legalment establertes.

Cal evitar possibles interferències en receptors propers a l'emissora, ja que quasi totes tenen l'antena i l'emissor en el casc

El patronat municipal és la fórmula més utilitzada per a la gestió de la ràdio sense partidismes

urbà. Convé que els aparells tinguin una limitació voluntària del seu potencial tecnològic per no entrar en el terreny propi de les emissores comercials.

Potència. Sumada la potència de 40 de les ràdios que hi ha en funcionament, s'arriba als 2.159 wats, la qual cosa dona una mitjana de 50 wats per emissora. A les normes d'autoregulació es planteja que la potència no podrà ser més gran de 50 wats, però es procurarà que es mantingui al voltant dels 10, si la cobertura és suficient. En tot cas, la potència aparent radiada, en qualsevol direcció, no podrà ser mai superior als 250 wats.

Freqüència. L'EMUC ha aprovat un Pla de Freqüències pel qual, abans de l'1 de juny de 1982, totes les emissores municipals concentraran les seves freqüències en només cinc canals, els situats entre els 101,7 megacicles i els 102,9, canals que, a hores d'ara, resten buits en una de les zones menys saturades del dial.

El 102,3 s'ha escollit com a canal preferent, pel qual emetran totes aquelles emissores que no puguin tenir problemes d'interferència entre si.

Estereofonia. Les normes d'autoregulació no tracten de l'estereofonia, ja que la legislació actual preveu que per utilitzar-la cal una autorització especial.

A hores d'ara, la seva utilització no fa més que introduir un element distorcedor.

L'estereofonia provoca una disminució del senyal emès i l'augment real de l'amplada de banda, amb la qual cosa augmenten les possibilitats d'interferència.

Les normes tècniques fixades per a totes les emissores no tindrien cap sentit si després no s'apliquessin. Per això caldrà que es trobin les formes que facin possible un cert control sobre la seva utilització.

7. La gestió, els patronats municipals

Quasi totes les emissores han nascut o bé de l'impuls del consistori o per la iniciativa d'un grup de persones amb voluntat de fer ràdio i que han aconseguit engrescar l'ajuntament. Generalment han començat a

emetre després que un ple ha legitimat el seu funcionament.

La meitat de les emissores es gestionen per un Patronat municipal i a catorze localitats encara s'aplica un sistema de gestió directa, és a dir, que l'alcalde o un regidor porten directament el funcionament de l'emissora. Però la creació de patronats mixtos, amb una representació proporcional de les forces del consistori i amb participació de l'equip que fa els programes, de les entitats ciutadanes i dels oients, s'ha mostrat com el sistema més idoni per garantir l'estabilitat i evitar la temptació d'alguns consistoris de ficar-hi cullerada.

Un cas oposat, i que encara es dona, és el de grups de gent que han començat a emetre amb el suport de l'Ajuntament, però sense cap mena de control social ni d'estatuts amb què regir-se.

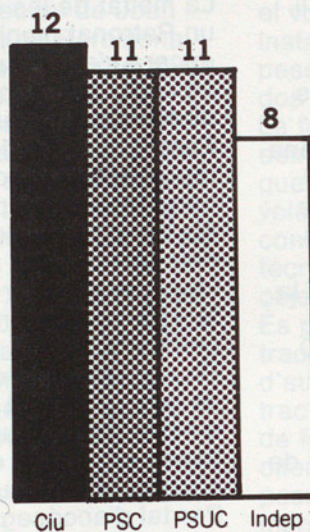
Per tal d'aconseguir una gestió administrativa flexible i poc burocratitzada, convé trobar fórmules poc lligades a les feixugues de l'administració local.

Els equips. Com més petit és el nombre d'habitants, els col·laboradors de l'emissora acostumen a ser més. Aquesta és una norma que sembla que no té excepcions a les emissores locals.

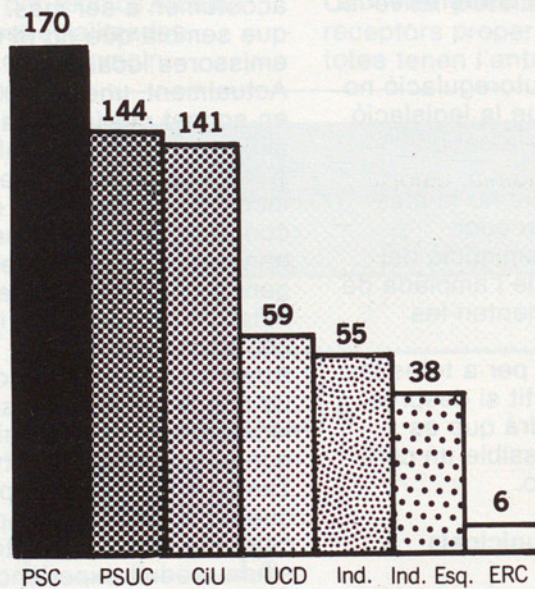
Actualment, unes 1.400 persones col·laboren en aquest moviment radiofònic, i això fa una mitjana de 33 per localitat.

A les poblacions petites, la gent s'ha anat incorporant de mica a mica a programes concrets. A ciutats més grans, les emissores han nascut ja més fetes, partint d'un grup de gent professionalitzada, i això, a voltes, ha estat un obstacle a la incorporació de nous col·laboradors.

Arreu s'ha produït la sorpresa de comprovar, un cop les emissions són en marxa, que la localitat té un potencial humà per fer ràdio que abans ningú no s'hauria imaginat pas. També s'ha assolit la participació de joves que no en tenen en cap altra activitat de caire col·lectiu. Fins i tot en alguns llocs s'han produït experiències d'integració als equips de nois o noies amb una problemàtica de delinqüència i que han aconseguit començar a superar-la a partir de la seva participació en programes musicals, quasi sempre de rock dur.

Força política a la qual pertany l'alcalde en les poblacions on hi ha emissora municipal.

Suma dels regidors dels consistoris de les localitats on hi ha emissora municipal.

Es més car el manteniment de la ràdio municipal que no pas la seva fàcil instal·lació

Tenir una sala gran és una de les necessitats de totes aquestes emissores, per disposar d'espai on la gent pugui anar a fer petar la xerrada. Cal fugir dels porters automàtics i dels «prohibit parlar». Convertir l'antesala de l'estudi en un petit ateneu, on es discuteixin els programes i on neixin les propostes per fer-ne de nous. És d'aquí d'on sorgiran els nous col·laboradors i on s'acumularan els ànims suficients per seguir endavant.

No es pot fer ràdio de clausura. Encara que formalment es treballi més a gust sense gent mirant al control, entorpint pels passadisos o fent renou al locutori, més val això que tancar-se a la participació.

Consell d'emissió. L'autonomia dels equips que realitzen la programació ha d'ésser un dels objectius prioritaris de les emissores. A partir de les pautes generals que, en la majoria dels casos, marquen els patronats, els equips organitzen de maneres diverses el funcionament de la seva ràdio.

Un dels sistemes que s'està generalitzant és el Consell d'Emissió, escollit per tots els col·laboradors, on es discuteixen els temes de funcionament i programació i s'elaboren les propostes per trametre-les als patronats. Quasi totes les emissores disposen de director, encara que algunes localitats disposen d'un o més coordinadors que dirigeixen l'emissora en uns horaris determinats.

A fi de garantir aquesta autonomia, caldrà arribar a establir unes mínimes incompatibilitats entre els càrrecs polítics locals i els qui han de dirigir les emissores o han de fer-ne els programes.

8. El finançament: barat però costós

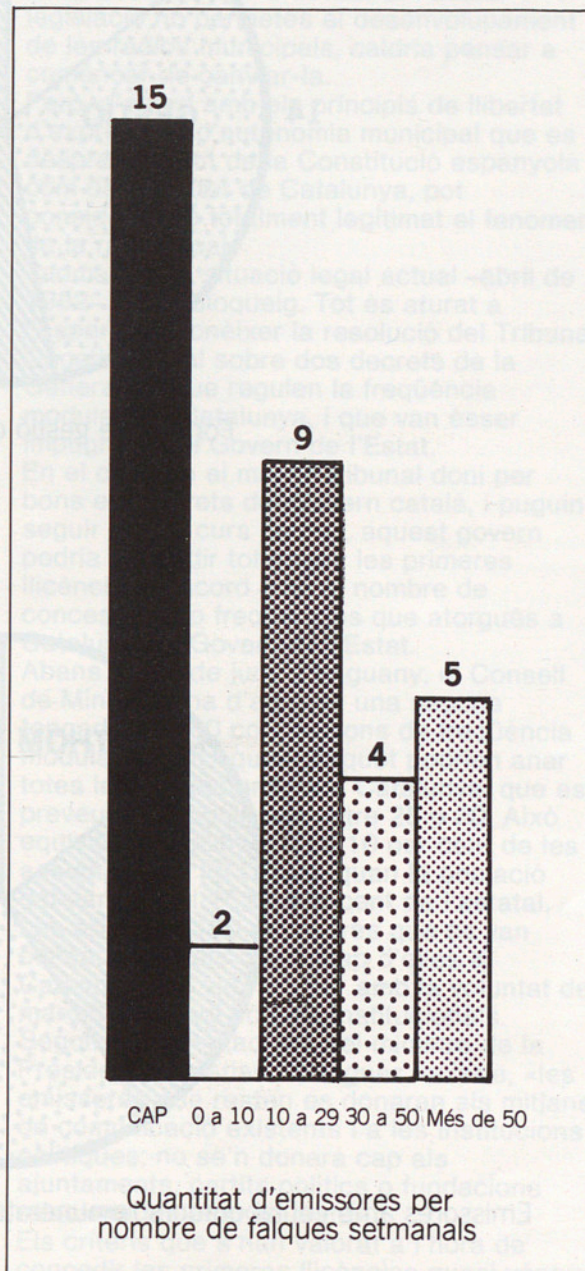
La ràdio, comparant-la amb d'altres mitjans de comunicació, és barata, però això no vol dir que no costi diners. Cal tenir present que és més car el manteniment que la instal·lació.

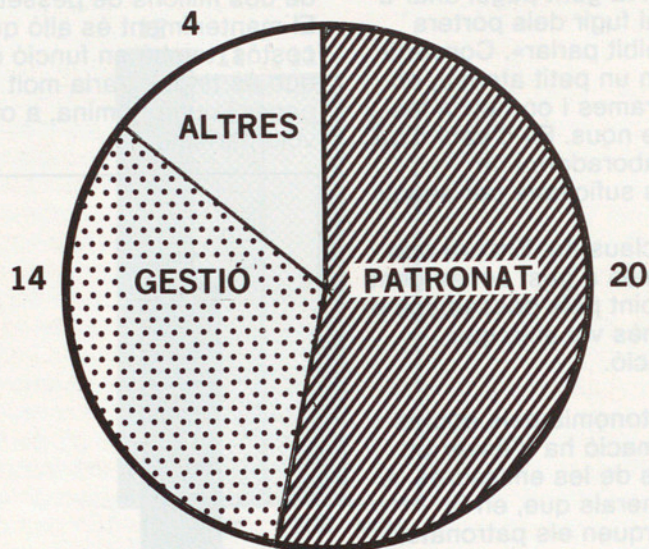
Una instal·lació digna, per a una població petita, pot vorejar les tres-centes mil pessetes de cost, tot i que amb aparells casolans es pot funcionar amb menys de cinquanta mil pessetes.

Logicament, el cost s'encareix a mesura que

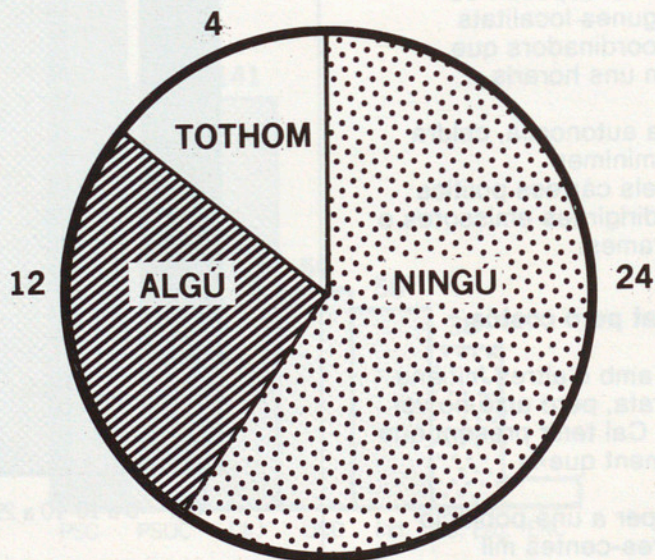
se sofisticuen els aparells, però una instal·lació molt bona no ha de costar més de dos milions de pessetes.

El manteniment és allò que resulta més costós, també en funció de les aspiracions que es tingui. Varia molt d'un lloc on s'ha de pagar ja una nòmina, a on tot es fa amb voluntarisme.

Formes de gestió de les emissores

Emissores amb col·laboradors remunerats, no remunerats o alguns de remunerats

Cal que les lleis s'acomodin a la realitat de la societat i no al revés, i s'han de legalitzar per tant les emissores municipals

Per fer front a les despeses que ocasiona el funcionament, les emissores s'han nodrit de dues fonts d'ingressos principals: les subvencions dels ajuntaments o la promoció comercial.

Subvencions. Hom sap que l'economia de la majoria dels ajuntaments és deficitària. Això fa que aconseguir diners per a les activitats radiofòniques es converteixi en un autèntic via crucis. L'estretor econòmica ha presidit el naixement del setanta per cent de les emissores que ara són en marxa.

Els pressupostos municipals consideren un luxe les partides dedicades a la informació. A nivell europeu, és quasi una norma dedicar un dos per cent a la informació municipal. A Catalunya, aquest percentatge, fins ara, no ha sobrepassat el 0,25.

Un cinquanta per cent de les emissores viuen exclusivament del pressupost municipal. L'altra meitat complementa aquesta font amb d'altres ingressos, especialment derivats del voluntarisme dels seus col·laboradors.

Els diners invertits pels ajuntaments en les emissores en aquests tres anys poden calcular-se en uns cent-vint-i-cinc milions de pessetes.

Patrocini. Per mantenir-se, especialment les emissores petites, es veuen en la necessitat de buscar ingressos a partir de la promoció o patrocini comercials. Falques de comerços, empreses o productes que siguin de la localitat, per les quals es percep unes quantitats que ajuden a sortir del pas.

La meitat de les emissores no fan cap mena de promoció. Només en dos casos es fan més de setanta-cinc falques setmanals -3 minuts diaris-, i només nou emissores fan més de trenta falques setmanals.

La legislació és molt restrictiva amb les possibilitats publicitàries de les emissores institucionals, potser excessivament. Però també convé que les emissores no es plantegin només pensant en els possibles ingressos per aquest concepte, ja que això pot endur-se-les per l'espiral de la comercialització.

Hi ha altres sistemes, que s'empren en moltes localitats, que ajuden a engrossir els comptes radiofònics: fer socis amb quotes

mensuals, rifes, festivals musicals o altres formes que requereixen la participació militant dels col·laboradors.

9. Una legislació estreta

Convé que les lleis s'acomodin a la realitat de la societat i no al revés. Si l'actual legislació no permetés el desenvolupament de les ràdios municipals, caldria pensar a començar de canviar-la.

Però, d'acord amb els principis de llibertat d'expressió i d'autonomia municipal que es desprenen tant de la Constitució espanyola com de l'Estatut de Catalunya, pot considerar-se totalment legitimat el fenomen de la ràdio local.

Tanmateix, la situació legal actual -abril de 1982- és de bloqueig. Tot és aturat a l'espera de conèixer la resolució del Tribunal Constitucional sobre dos decrets de la Generalitat que regulen la freqüència modulada a Catalunya, i que van ésser impugnats pel Govern de l'Estat.

En el cas que el màxim tribunal doni per bons els decrets del Govern català, i puguin seguir el seu curs normal, aquest govern podria concedir tot seguit les primeres llicències, d'acord amb el nombre de concessions o freqüències que atorgués a Catalunya el Govern de l'Estat.

Abans de l'1 de juny d'enguany, el Consell de Ministres ha d'aprovar una segona tongada de 180 concessions de freqüència modulada, i en aquest paquet podrien anar totes les corresponents a Catalunya, que es preveu que puguin ser entre 25 o 30. Això equivaldria a menys d'un 10 per cent de les assignades a tot l'Estat, quan la població catalana és el 15,81 per cent de l'estatal.

Les primeres 120 emissores que es van concedir a finals d'any, cap d'elles a Catalunya, es van atorgar amb la voluntat de marginar les sol·licituds institucionals.

Segons manifestacions del ministre de la Presidència, Matias Rodríguez Inciarte, «les emissores que resten es donaran als mitjans de comunicació existents i a les institucions polítiques; no se'n donarà cap als ajuntaments, partits polítics o fundacions relacionades amb aquests».

Els criteris que s'han valorat a l'hora de concedir les primeres llicències quasi vénen

A Espanya, no hi ha cap ràdio municipal fora de Catalunya, la zona europea que té més emissores d'aquest tipus

a ser l'antitesi de la filosofia mantinguda pel moviment radiofònic municipalista: es valorava les poblacions més grans, el fet que se'n demanés més d'una, que fos un projecte totalment comercial i que les sol·licitessin grups que ja tenen altres mitjans informatius. És per això que de la decisió del Tribunal Constitucional depèn el model de radiodifusió que s'instaurarà a Catalunya, ja que si és el Govern de la Generalitat que ha de concedir les freqüències o llicències, tots els indicis apunten a creure que ho farà amb uns criteris ben diferents que el Consell de Ministres de l'Estat.

Per superar els obstacles legals que poden comportar les ràdios municipals, especialment pel seu gran nombre, es pensa en la possibilitat que totes elles siguin la xarxa descentralitzada d'una o unes emissores «dida» de la Generalitat o de les mateixes emissores municipals. O que, en estar totes elles concentrades en sis o set canals contigus del dial, es concedeixen freqüències d'ús compartit, o la utilització lliure d'un segment de la banda de freqüència.

Sembla evident que les lleis que desenvolupen els principis constitucionals o estatutaris, a la curta o a la llarga, hauran de reformar-se i modificar la seva tendència a tallar les ales als mitjans audiovisuals.

Caldrà reconèixer el que ha s'ha fet a la premsa i no legislar en funció d'unes dificultats tècniques que no existeixen.

10. Espanya: ni una ràdio municipal fora de Catalunya

A hores d'ara, ni una sola ràdio municipal funciona a altres zones de l'Estat espanyol, i no és pas perquè no s'hagi intentat.

A Galícia, el moviment va néixer amb molta força, però el va estroncar el Govern Civil; l'experiència només va durar uns minuts.

El 24 de juliol de 1980, revetlla de la Diada de la «Patria Galega», quan l'emissora municipal d'Oleiros —construïda per un tècnic català— no portava encara una hora funcionant, forces de la Guàrdia Civil, complint un manament del governador civil de la Corunya, van rodejar i ocupar

l'Ajuntament, amb un gran desplegament de forces, van interrompre la programació i, precintant el senzill emissor, van acabar amb Radio As Mariñas.

Aquesta actuació va fer que altres projectes a localitats gallegues, com Fene, la Corunya o Bergondo, no arribessin a reeixir.

A d'altres racons de l'Estat també s'ha despertat interès pel tema, però, en no donar-se els mateixos nivells de tolerància, o en trobar-se amb una correlació de forces diferent, no han gosat posar-se a emetre sense una autorització definitiva.

Al País Valencià, Vinaròs i Silla ja tenien els projectes preparats, en una situació similar a la de dos municipis murcians: Molina de Segura i Alhama de Murcia. A Euskadi, l'Ajuntament d'Ermua es va engrescar pel tema, però finalment no es va veure amb prou força per tirar-lo endavant. A Andalusia i Extremadura també hi ha hagut temptatives.

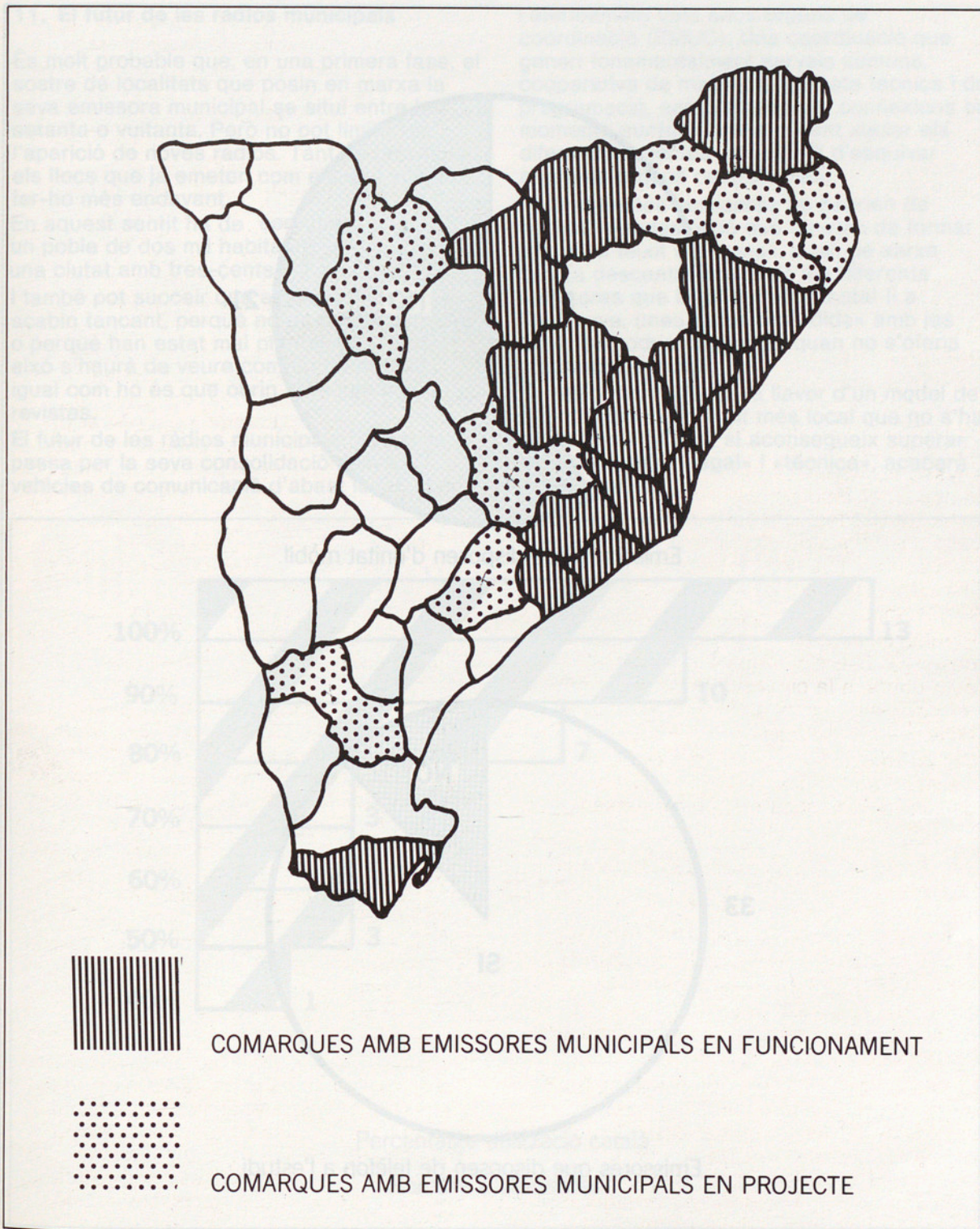
Alguns ajuntaments del cinturó industrial de Madrid, com Móstoles, ja tenien el pressupost aprovat i els estudis a punt, però mai no van arribar a emetre. Fins i tot l'Ajuntament de Madrid, la capital, va demanar autorització per disposar de la seva emissora, sol·licitud que, de moment, ha estat denegada.

Representants dels ajuntaments d'Alcalá de Henares, Alcobendas, Getafe i Leganés han fet diversos viatges a Catalunya per estudiar el funcionament de les ràdios i recollir material a fi de presentar els seus projectes. A Torrejón de Ardoz, l'alcalde va manifestar que confiava que els concedirien l'emissora «perquè els americans de la base ja en tenen una i, si no ens la donen a nosaltres...».

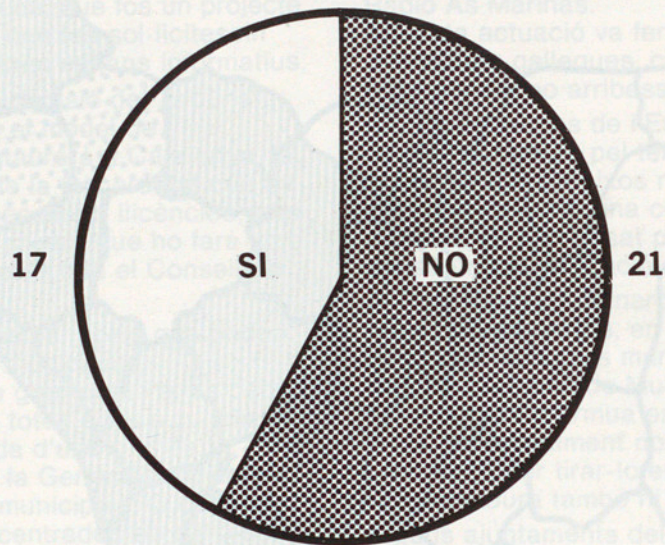
De les tres mil sol·licituds d'emissores que s'han fet a tot l'Estat, un 10 per cent corresponen a ajuntaments. El PSOE va fer públic que s'havia demanat emissora a cent municipis on els socialistes són majoritaris.

És totalment injust que les altres zones de l'Estat no hagin pogut fer funcionar ràdios d'abast local, però igualment seria injust intentar acabar amb l'experiència catalana amb l'excusa de tractar tothom d'igual manera. S'ha de reconèixer a tothom el mateix dret que aquí s'ha assolit amb la pràctica.

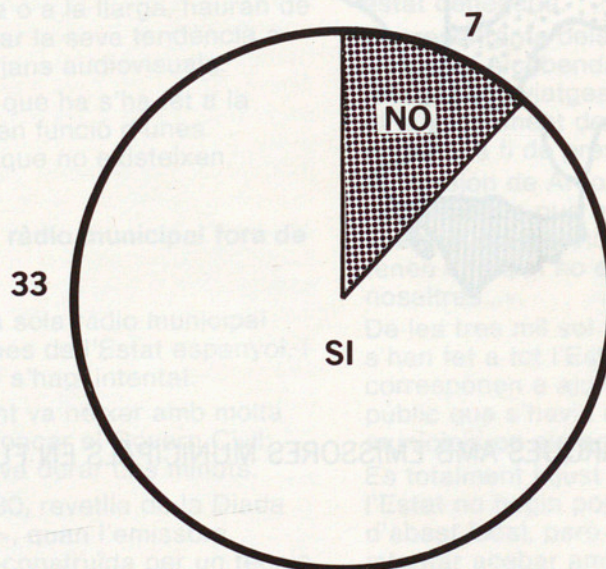
La nostra missió és la d'elaborar un model de comunicació local i servir de forner per a la creació d'entorns comunicatius de la Generalitat.

A Espanya, no hi ha cap ràdio municipal fora de Catalunya, la zona europea que té més emissores d'aquest tipus.

Emissores que disposen d'unitat mòbil

Emissores que disposen de telèfon a l'estudi

La ràdio municipal és la llavor d'un model de radiodifusió local i hauria de formar part de la xarxa d'emissores descentralitzades de la Generalitat

11. El futur de les ràdios municipals

És molt probable que, en una primera fase, el sostre de localitats que posin en marxa la seva emissora municipal se situï entre les setanta o vuitanta. Però no pot limitar-se l'aparició de noves ràdios. Tant de dret tenen els llocs que ja emeten com els que vulguin fer-ho més endavant.

En aquest sentit ha de ser igual un poble de dos mil habitants que una ciutat amb tres-cents mil.

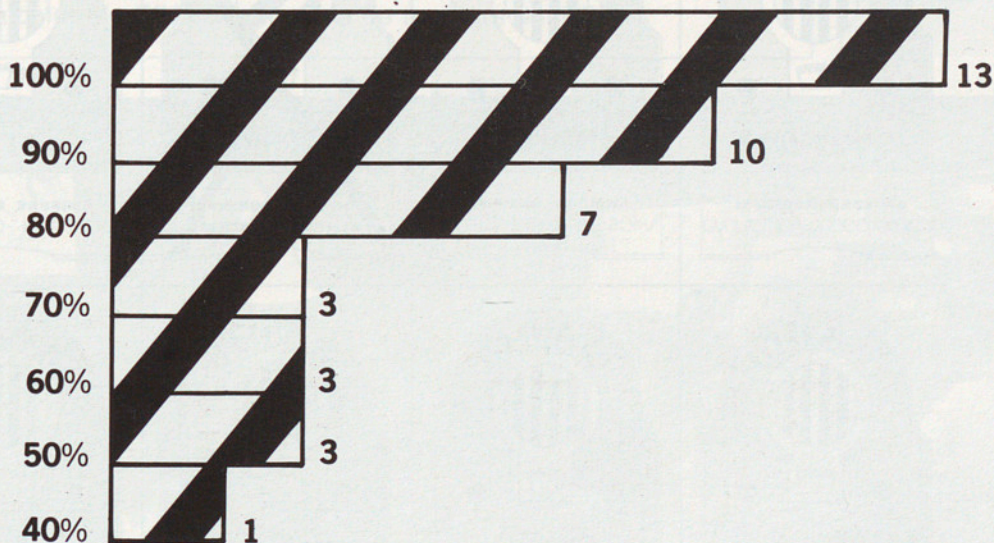
I també pot succeir que algunes emissores acabin tancant, perquè no es poden mantenir o perquè han estat mal plantejades, però això s'haurà de veure com un fet normal, igual com ho és que obrin i tanquin diaris i revistes.

El futur de les ràdios municipals catalanes passa per la seva consolidació com a vehicles de comunicació d'abast local, i per

l'afermament dels seus òrgans de coordinació (EMUC). Una coordinació que generi fonamentalment serveis comuns, cooperativa de materials, cursets tècnics i de programació, enregistraments, connexions en moments puntuals, però evitant xuclar els diferents projectes locals, a fi d'esquivar anar cap a nous centralismes.

Però aquestes emissores no haurien de quedar isolades, sinó que haurien de formar part d'un teixit més ampli, a tall de xarxa bàsica descentralitzada de les diferents emissores que la Generalitat instal·li a Catalunya, unes estacions «dida» amb les quals es podria connectar quan no s'oferís programació local.

La ràdio municipal és la llavor d'un model de radiodifusió local, molt més local que no s'ha entès fins ara, que, si aconsegueix superar les escomeses «legal» i «tècnica», acabarà imposant-se.

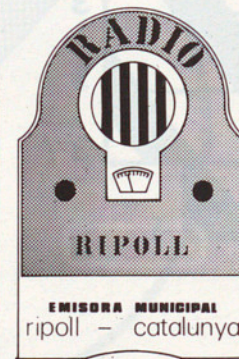
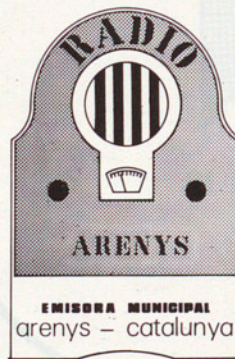
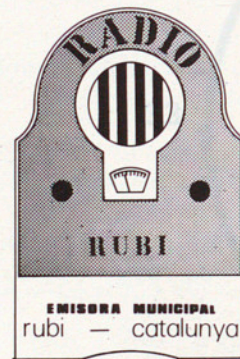
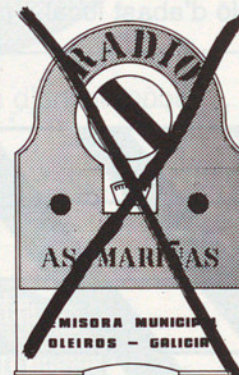

Percentatge utilització català

Nombre d'emissores

I XORNADA DE COMUNICACION DOS AXUNTAMENTOS

OLEIROS 14-15 AGOSTO 1.980

ORGANIZA: EXCMO. AXUNTAMENTO DE OLEIROS

LA RÀDIO-ROBOT O MITJANA, SÍNTESI DE TOTES

Fent la mitjana de les dades de les quaranta-dues emissores municipals en funcionament ens surt aquesta «ràdio-robot»:

Situada en una població del Vallès Occidental.

Amb 29.846 habitants.

44,4 hores de programació setmanal.

Emetent els 7 dies de la setmana.

53 vats de potència.

A 99,9 Mghz. FM.

Sense unitat mòbil.

Amb telèfon a l'estudi.

Aparells emissors casolans.

Situada en un local municipal.

El 90 per cent de la programació és en català.

Trenta-tres col·laboradors.

Cap d'ells no és remunerat.

Funcionant mitjançant un patronat.

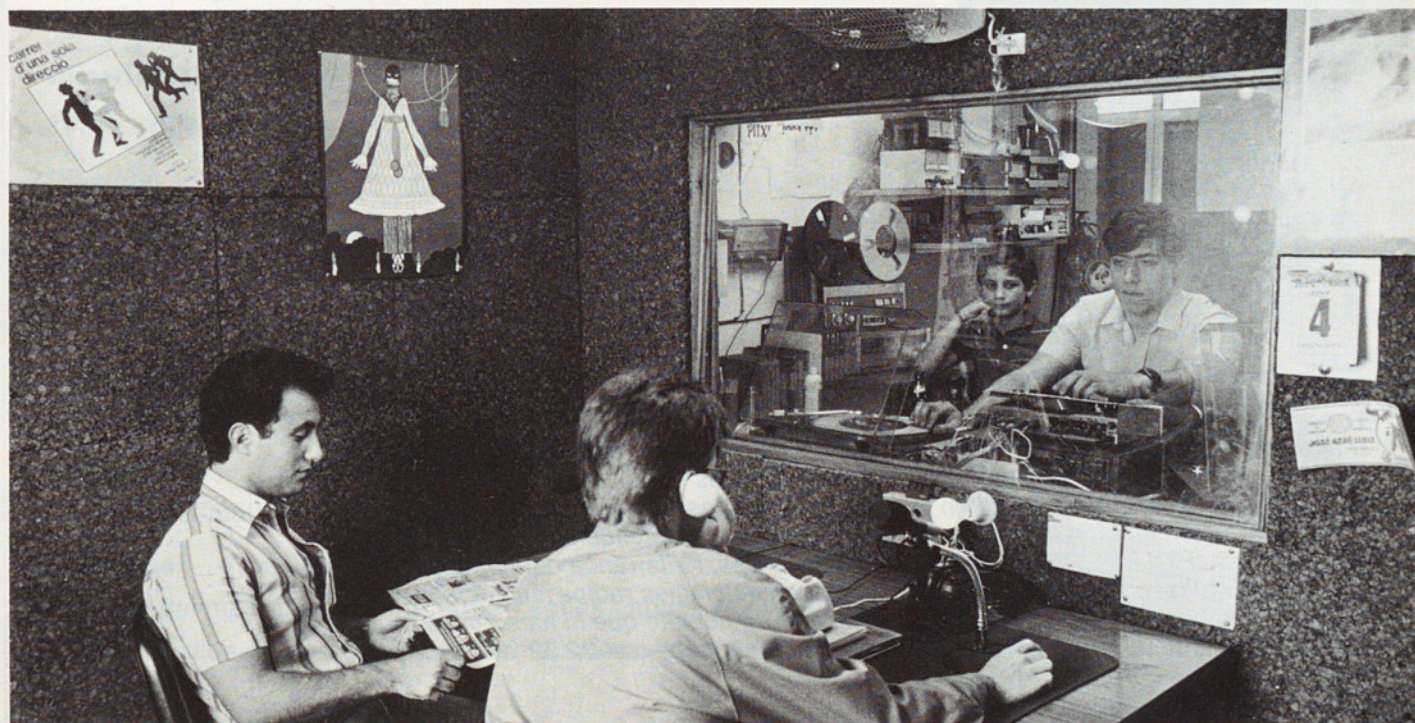
Amb director.

La inversió inicial de 1.197.459,- pts.

La subvenció prevista per a 1982 de 1.645.006,- pts.

Deu falques de promoció setmanal.

Amb alcalde de CiU i una majoria de regidors del PSC.

LES RÀDIOS QUE VÉZEN

Diverses poblacions s'estan preparant per emetre en dates no llunyanes. A l'abril de 1982, eren aquestes:

1. Arenys de Munt (Maresme)
2. Bagà (Berguedà)
3. Barcelona - barris - (Barcelonès)
4. Blanes (la Selva)
5. Caça de la Selva (Gironès)
6. Caldes d'Estrac (Maresme)
7. Castelldefels (Baix Llobregat)
8. El Bruc (Anoia)
9. Flix (Ribera d'Ebre)
10. Gavà (Baix Llobregat)
11. Girona (Gironès)
12. Gironella (Berguedà)
13. Llanvaneres (Maresme)
14. Moià (Bages)
15. Monistrol (Bages)
16. Montcada i Reixac (Vallès Occidental)
17. Palafrugell (Baix Empordà)
18. Pineda de Mar (Maresme)
19. Premià de Mar (Maresme)
20. Les Planes (Garrotxa)
21. Ripollet (Vallès Occidental)
22. Sant Just Desvern (Baix Llobregat)
23. Sant Fruitós (Bages)
24. Sant Privat de Bas (La Garrotxa)
25. La Sénia (Montsià)
26. La Seu d'Urgell (Alt Urgell)
27. Ulldecona (Montsià)
28. Valls (Alt Camp)
29. Vilafranca del Penedès (Alt Penedès)
30. Vilanova del Camí (Anoia)

D'aquestes «ràdios que vénen», que «venien» el passat mes d'abril, ja n'hi ha deu en funcionament el mes d'agost de 1982. Són doncs 52 les ràdios municipals de Catalunya i és previsible que a la fi de 1982 siguin ja més de 60. De les trenta anteriors, les deu que han entrat en funcionament d'abril a agost són les de Bagà, Castelldefels, El Bruc, Flix, Gavà, Monistrol, Sant Fruitós, Palafrugell, Sant Privat de Bas, i Vilafranca del Penedès. Aquests 10 municipis totalitzen 115.307 habitants. En conseqüència, les ràdios municipals arriben ja a 1.354.688 habitants en 52 municipis -sense tenir en compte que hi ha algunes ràdios municipals escoltades en altres municipis que no en tenen- o al 32'22 % d'habitants de Catalunya sense comptar Barcelona ciutat.

QUATRE MODELS DE PROGRAMACIÓ ARENYS DE MAR, RUBÍ, ESPARREGUERA, RIPOLL

Ràdio Rubí

De dilluns a divendres

- 8,00 «Matinal Vallès».
- 10,00 «Bon dia Catalunya». Salvador Escamilla.
- 13,00 «Cançons a l'aire».
- 13,30 «Primera Antena Informativa».
- 14,00 «A 120 estèreo».
- 16,00 «Hits R2N».
- 18,00 «Estira i arronsa». Programa infantil.
- 20,00 «Al-Andalus».
- 21,00 «Segona Antena Informativa».
- 22,00 «Diversions».
- 23,00 «Frequència de nit».
- 24,00 «Tu noche y tus anécdotas».
- 3,00 Cloenda.

Dilluns

- 18,30 «Resposta sanitària».
- 19,00 «La premsa parla de Rubí».

Dimarts i dijous

- 19,00 Abast cultural.

Dimecres

- 18,30 «OCU. Parla l'usuari».
- 19,00 «Associació de Veïns de Rubí».

Divendres

- 18,30 «La claqueta».
- 19,00 «Abast cultural».
- 22 a 24 «Parlem-ne».

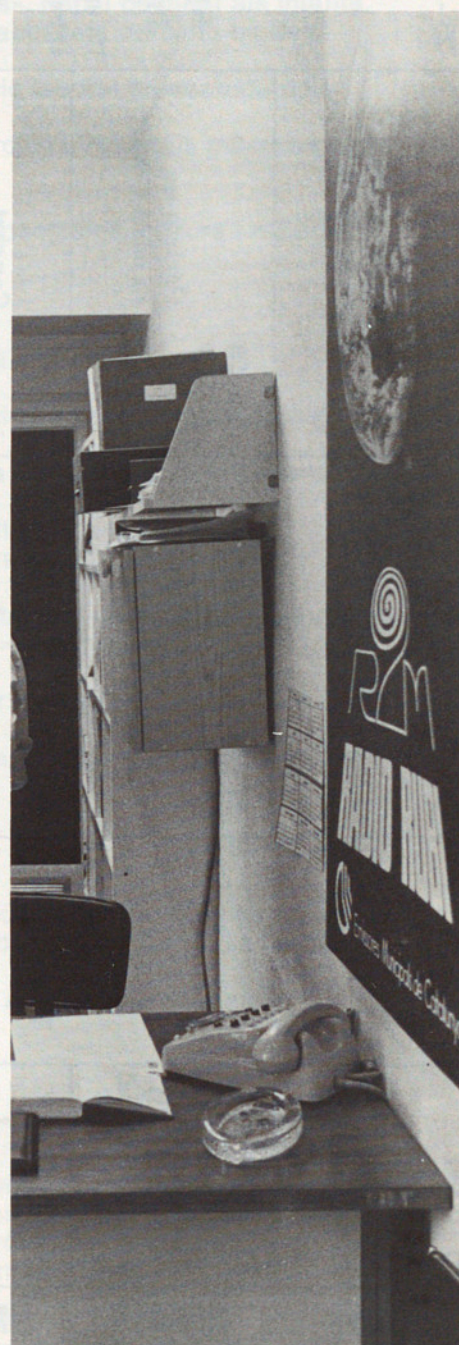
Dissabte

De les 8 del matí a la 1 de la matinada «Vallès cap de setmana»

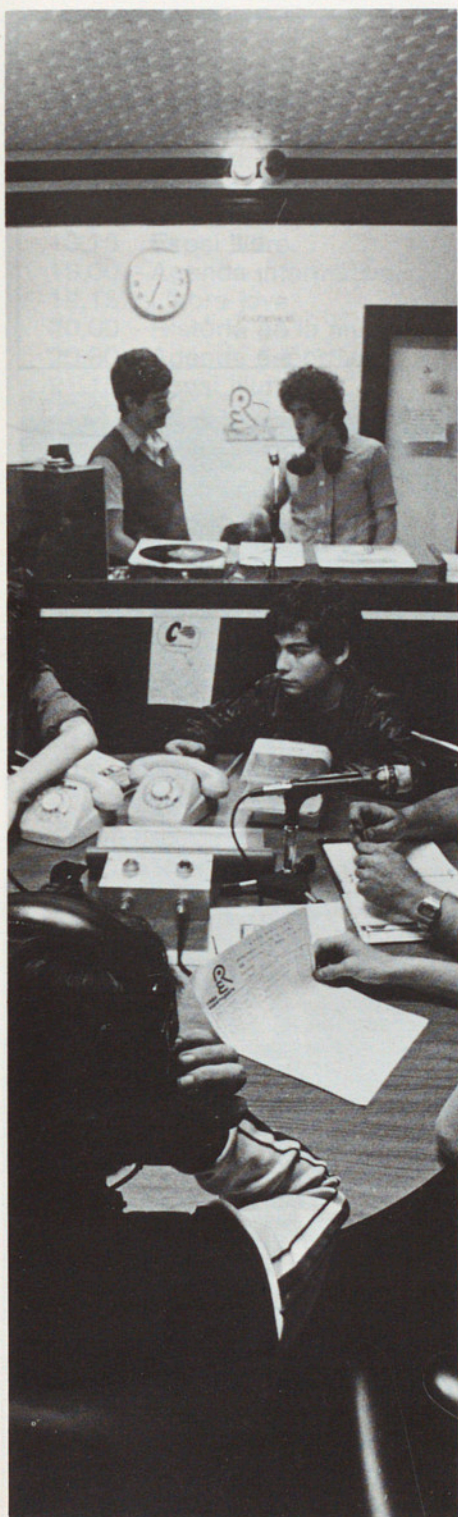
Diumenge

De les 8 del matí a les 8 de la tarda «Vallès cap de setmana»

- Tots els dies de la setmana, cada mitja hora s'ofereix un avenc informatiu.

Ràdio Municipal d'Arenys						
DILLUNS	20 - 20:30 Fe i compromís Programa religiós	20:30 - 21	21 - 22:30 Tèlex esportiu	22:30 - 23	23 - 24	
DIMARTS	20 - 20:30 Sota l'atenta mirada del campanar (I) Programa cultural	Informatius	21 - 22 Cordada Programa juvenil	22 - 23 Parlem-ne Tots els temes a debat	R/4 - Show Un musical entremaliat	
DIMECRES	20 - 20:30 Rolling Stones		21 - 22 L'espai dels llops solitaris La música actual	22 - 23 Concert Espai dedicat a la música clàssica		
DIJOUS	20 - 20:30 Sota l'atenta mirada del campanar (II) Programa cultural	Lliçons de català	21 - 22 Parlem de..... amb..... Cada setmana un personatge diferent	22 - 23 Rock and roll Un repàs a la història de la música lleugera		
DIVENDRES	20 - 20:30 Aplec Informació sardanística		21 - 22 Concurs escolar	22 - 23 Forat negre Tots els temes ocultistes	23 - 24 Vois passar-ho bé? El divertiment a la ràdio	
DISSABTE	9 - 13 Dissabtes al mercat Preus del mercat, xafarderies, notícies i comentaris, entrevistes i, sobretot, música.	17 - 18 Tot el que necessites és música	18 - 19 Via fora (programa cultural)			
DIUMENGE	RIERA AMUNT, RIERA AVALL 10 Entrada 10:05 Flash informatiu 10:30 Musical en viu	11 Infantil 12 Informatius 12:15 Hora 0 (entrevistes i debats) 13 Comiant				

Ràdio Esparreguera

Divendres

- 19,00 «Ese cante». Divulgació del «cante jondo».
- 18,30 «Carrossa de les històries». Espai destinat als infants.
- 19,15 «Mil dies». Repàs de les activitats de cada un dels regidors de l'Ajuntament.
- 19,30 «La llançadora». Informació laboral presentada pels sindicats.
- 20,15 «En busca del acorde perdido». Novetats musicals de la setmana.
- 21,15 Notícies.
- 21,30 «Macedònia». Recull d'espectacles, cultura i música.
- 24,30 Cloenda.

Dissabte

- 9,00 Agenda.
- 9,05 «Homenatge a la sarsuela».
- 9,30 «Català a la ràdio».
- 10,00 «Vida salvatge». Informació sobre el comportament dels animals.
- 10,30 «Coneguem Esparreguera». Història concurs sobre els orígens de la vila.
- 11,00 «Fem-la petar». Actes culturals a la comarca.
- 13,00 «Ventall esportiu». Primera edició.
- 13,30 «Musical camp».
- 14,00 «Documents». Espai trisetmanal que integra «Les coses clares», «Personatges» i «Testimoni».
- 15,00 «Els principals».
- 17,00 «De cinc a sis». Espai per passar una mica de tot.
- 18,00 «Estudi ovni».
- 19,00 «Nasti de plasti». Barreja musical per acabar la festa en pau.
- 21,00 Cloenda.

Diumenge

- 10,00 «Temps de sardanes».
- 10,30 «El matiner». Una molta suau agenda musical.
- 11,30 «La setmana». Resum informatiu de l'actualitat local i comarcal.
- 12,30 «Pinzellades». Divulgació activitats de la dona.
- 13,30 «El disc sol·licitat».
- 15,00 «Melodies en el record».
- 16,00 Cloenda.

Dilluns

- 18,00 «La Setmana». Reposició.
- 18,45 «Ones mediterrànies». Recull de rock llatí.
- 19,30 «Ventall esportiu». Segona edició.
- 21,15 «En busca del acorde perdido».
- 22,30 «Alexipirètic». Rock sinfònic.
- 24,00 Cloenda.

Dimarts

- 18,00 Història de Catalunya.
- 18,30 «Jazz tres quarts».
- 19,30 «Noves sensacions». Un grup musical tractat en profunditat.
- 20,45 «La veu de la natura». Ecologia i naturisme.
- 21,15 Notícies.
- 21,30 «Opus 21». Noticiari i divulgació de la música clàssica.
- 24,00 Cloenda.

Ràdio Ripoll

Dilluns a divendres

- 16,00 Cançons d'un temps.
- 17,00 Fil diari.
- 17,15 Berenar musical.
- 18,00 La ràdio de vidre.
- 18,15 Espai lliure.
- 19,00 Agenda informativa.
- 19,15 L'hora jove.
- 20,00 Història de la música.
- 20,30 Agenda esportiva.
- 21,15 Espai lliure.
- 22,00 Comiat.

Dimarts

- 18,15 L'arc de Sant Martí. Infantil.
- 20,00 Ripoll-hits.

Dimecres

- 18,15 La nostra cançó.
- 20,00 Musical-bis.
- 21,15 Sud-amèrica us canta.

Dijous

- 18,15 Espai lliure.
- 18,30 La nostra història.
- 20,00 Ripoll-hits.
- 21,00 Auditorium.

Divendres

- 18,15 Travessa musical.
- 20,00 Fil directe amb l'alcalde, o convesa amb l'Ajuntament.
- 21,30 Clau a dos quarts de nou.

Dissabte

- 9,00 Espai lliure.
- 9,15 Avui és dissabte.
- 13,30 Espai lliure.
- 15,30 La setmana a l'abast.
- 16,30 Estudi FM.
- 18,00 Ripoll sardanista.
- 19,00 Espai lliure.
- 19,15 Ornitologia de la comarca.
- 20,00 Espai en blanc.
- 21,00 Comiat.

Diumenge

- 9,00 Celebrem la festa.
- 9,15 Matinal.
- 12,00 Quitxalla.
- 13,30 Dedicatòries telefòniques.
- 13,30 Dedicatòries escrites.
- 15,00 Al·lucinacions
- 15,30 Comiat.

LES RÀDIOS LOCALS I LA LLEI

Legislació de l'Estat

Decret 27.12.78

Pla Tècnic Nacional de Radiodifusió Sonora.

Decret 8.6.79

Pla Tècnic Transitori d'emissores de freqüència modulada.

Ordre 28.8.80

Desenvolupament Pla Tècnic Transitori d'emissores de freqüència modulada.

Decret 6.3.81

Amplia el termini establert en el decret de 8.6.79 per resoldre les concessions d'emissores de FM.

Ordre 25.3.81

Desenvolupa la segona fase del Pla Tècnic Transitori d'emissores de FM.

Decret 9.7.81

Pròrroga en el termini de concessió de 120 emissores de FM de la primera fase i 180 emissores de la segona fase.

Decret 30.12.81

Concessió de 120 emissores comercials, a tot l'Estat menys a Catalunya.

Decret 3.10.80

Legislació de la Generalitat

Ordre 23.10.80

Regulació concessions emissores de freqüència modulada.

Decret 10.4.81

Desenvolupa el decret de 3.10.80

Decret 13.4.81

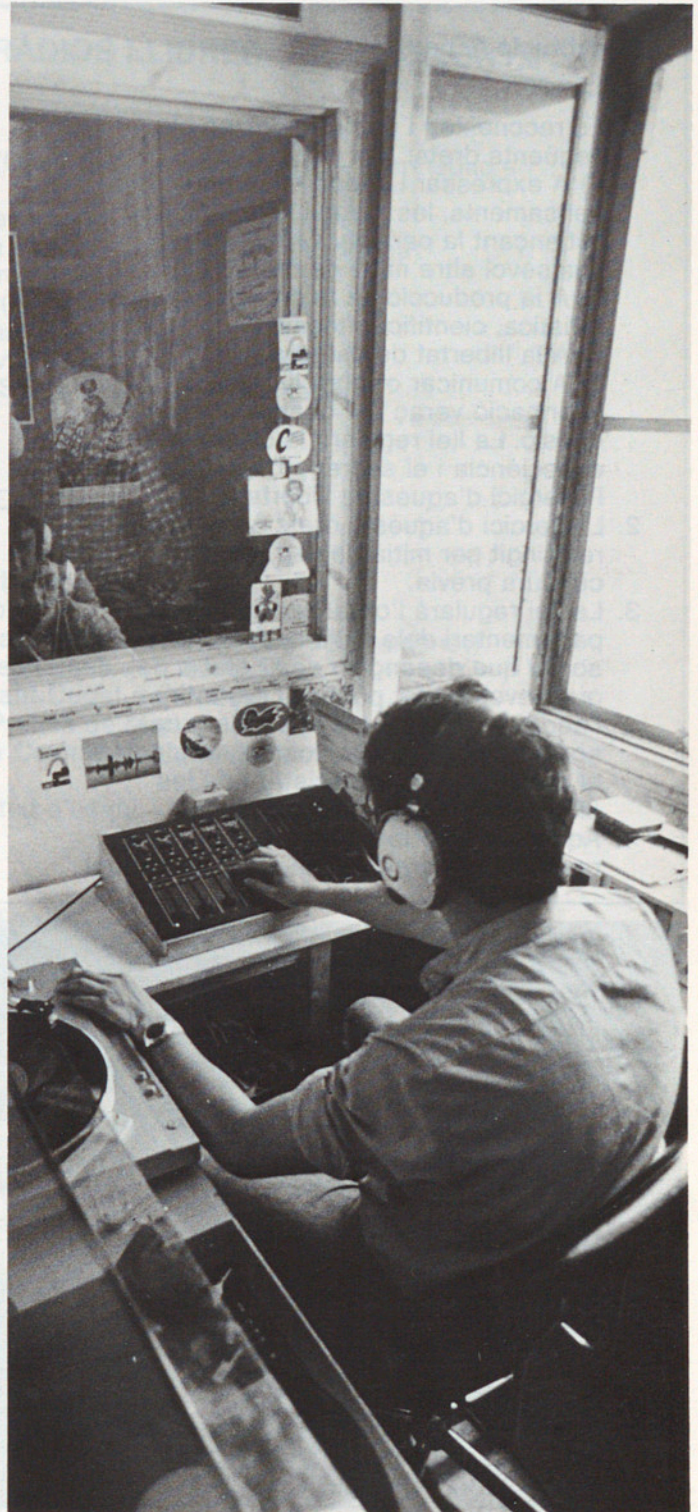
Prorroga el termini establert en el decret de 3.10.80

Desenvolupa la segona fase del Pla Tècnic Transitori de ràdio en freqüència modulada.

Tribunal Constitucional

- Conflicte positiu de competència 181/81 pel Govern de l'Estat contra els decrets 82/1981 i 83/1981 de 13.4.81.
- Acord del Tribunal Constitucional de 13.11.81, en el qual es dictamina que la Generalitat pot continuar els tràmits administratius per a la formació dels expedients relatius a la concessió d'emissores de freqüència modulada, però no podrà decidir sobre la seva efectiva concessió.
- Sentència del Tribunal Constitucional de 24 de maig de 1982, en resposta al conflicte de competència promogut pel Govern central contra els Decrets de la Generalitat de Catalunya 82/1981 i 83/1981, de 10 i 13 d'abril respectivament, referents a l'atorgament de concessions d'emissores de radiodifusió en freqüència modulada. Sota l'anàlisi dels articles 149.1.27/A de la Constitució i 16.1 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, el Tribunal decideix que l'atorgament d'emissores en freqüència modulada és una competència compartida entre l'Estat i la Generalitat, i que correspon a aquesta la competència específica motiu del conflicte, és a dir, la resolució de les sol·licituds de concessió i l'atorgament de concessions d'instal·lació i funcionament de les dites emissores. La sentència resol el problema de les titularitats de les competències però la Generalitat, en l'exercici d'aquestes competències, és sotmesa a una sèrie de condicionaments derivats de la natura del servei objecte de la concessió, així com de les competències que l'Estat es reserva en aquesta matèria i dels compromisos internacionals per ell assumits.

Constitució Espanyola

Article 20

1. Es reconeixen i es protegeixen els següents drets:
 - a) A expressar i difondre lliurement els pensaments, les idees i les opinions mitjançant la paraula, l'escriptura o qualsevol altre mitjà de reproducció.
 - b) A la producció i a la creació literària, artística, científica i tècnica.
 - c) A la llibertat de càtedra.
 - d) A comunicar o rebre lliurement informació veraç per qualsevol mitjà de difusió. La llei regularà la clàusula de consciència i el secret professional en l'exercici d'aquestes llibertats.
2. L'exercici d'aquests drets no pot ésser restringit per mitjà de cap tipus de censura prèvia.
3. La llei regularà l'organització i control parlamentari dels mitjans de comunicació social que depenguin de l'Estat o de qualsevol entitat pública i garantirà l'accés a aquests mitjans dels grups socials i polítics significatius, respectant el pluralisme de la societat i de les diferents llengües d'Espanya.
4. Aquestes llibertats tenen el límit en el respecte als drets reconeguts en aquest

Títol, en els preceptes de les lleis que els desenvolupen i, especialment, en el dret a l'honor, a la intimitat, a la imatge pròpia i a la protecció de la joventut i de la infància.

5. Només podrà acordar-se el segrest de publicacions, gravacions i altres mitjans d'informació en virtut de resolució judicial.

Article 140

La Constitució garanteix l'autonomia dels municipis, els quals gaudiran de personalitat jurídica plena.

Estatut de Catalunya

Article 16.1

En el marc de les normes bàsiques de l'Estat, pertoca a la Generalitat el desenvolupament legislatiu i l'execució del règim de radiodifusió i televisió en els termes i casos establerts en la llei que reguli l'Estatut Jurídic de la Ràdio i la Televisió.

Article 16.3

En els termes establerts als apartats anteriors d'aquest article, la Generalitat podrà regular, crear i mantenir la seva pròpia televisió, ràdio i premsa i, en general, tots els mitjans de comunicació social per a l'acompliment dels seus fins.

17. Ràdio Vic
Dr. Ramon Bellalguat Lluix
Sant Antoni, 4, Vic
Tel 586 37 31

Girona

18. Ràdio La Voz de Girona

LES «RÀDIOS LLIURES» DE CATALUNYA

a) Grups

Ràdio Gavina. (Casc Antic - Barceloneta - Barri Gòtic - Barcelona)
La Campana de Gràcia (Gràcia - Barcelona)
Ràdio Llibertina (Sants - Les Corts - Barcelona)
Ràdio Pica (Barcelona)
Ràdio Farigola (Horta - Barcelona)
Ràdio La Paloma (Barcelona)
Ràdio Alternativa (Sant Adrià del Besòs)
«El Avispero» (Santa Coloma de Gramenet)

b) Sindical

Ràdio Obrera (CCOO - Barcelona)

c) Plantejament comercial

Radio Azul (Rubi)
Ràdio Besòs (Patronal - Santa Coloma de Gramenet)
Ràdio Estudi (Esplugues de Llobregat)
Ràdio Vallès (Sant Cugat del Vallès)
Ràdio Premià (Premià de Mar)
Onda 92 (Santa Coloma de Cervelló)
Ràdio Salou
Ràdio Aran (Pistes d'esquí - Baqueira Beret)

d) Juvenils

«Ona Juvenil» (Torelló)
Ràdio Palamós

e) De partit

Ràdio Malgrat (ERC - Malgrat de Mar)

f) Locals

Ràdio Pineda (Pineda de Mar)
Ràdio Costa Brava (Sant Feliu de Guixols)
Ràdio Saturn (Caça de la Selva)

g) Radioaficionats

Ràdio Calella (Calella)

h) Cooperativa

Ràdio Ponent (Miralcamp)

Les "altres" emissores

Ràdios privades i estatals de Catalunya

Les 30 emissores privades o estatals comptabilitzades, en les quals es respecta el nom principal sense donar constància del nom que tingui —en el cas de les que tenen ona mitjana— la freqüència modulada, corresponen de fet, comptant ona mitjana i freqüència modulada, a 47 ràdios, 27 de freqüència modulada i 20 d'ona mitjana.

La relació va ordenada per ciutats capitals i comarques corresponents a les quatre capitals, constant-hi l'adreça i el nom del Director de cada emissora, l'ona mitjana, la freqüència modulada, i l'empresa propietària.

Quant a la propietat, aquest és el significat de les sigles: S.E.R.: «Sociedad Española de Radiodifusión»; R.E.B.S.A.: «Radio España de Barcelona Sociedad Anónima»; C.C.: «Cadena Catalana» (és el mateix que l'anterior); R.C.E.: «Radiocadena España»; E.R.E.S.A.: «Emisiones Radiofónicas Españolas Sociedad Anónima»; C.O.P.E.: «Cadena de Ondas Populares Españolas».

Com pot comprovar-se, hi ha 12 emissores estatals (RNE i RCE) que corresponen a 7 ràdios d'ona mitjana i 10 de freqüència modulada; 4 emissores de la SER, que corresponen a 4 ràdios d'ona mitjana i de freqüència modulada; 4 emissores de REBSA-CC, Cadena Catalana, que corresponen a 4 ràdios d'ona mitjana i a 4 de freqüència modulada (en tres d'aquestes quatre emissores, Ràdios Penedès, Girona i Lleida, hi ha també una forta participació de la SER); 4 emissores de la COPE (cadena popular pertanyent a l'Església catòlica), corresponents a 4 ràdios d'ona mitjana, i 4 de freqüència modulada; 4 emissores particulars, Ràdios Miramar d'ona mitjana, i Minuto Mataró i Vic de freqüència modulada; i 2 emissores d'estatut especial, ambdues en freqüència modulada, la de Móra d'Ebre gestionada per un patronat local i la d'Olot per un patronat municipal, sense que s'inclouï però normalment en els censos de ràdios municipals.

Barcelona	ona mitjana	freqüència modulada	Empresa
1. Ràdio Barcelona Dir. Manuel Garcia Terán Casp, 6 tel. 317 22 78	X	X	S.E.R.
2. Ràdio Espanya Dir. José Manuel Salillas Rambles, 126 tel. 318 08 70	X	X	R.E.B.S.A.-C.C.
3. Ràdio Juventud-Ràdio Cadena Dir. Joan Monsó i Cabús Via Augusta, 17 i 19 tel. 228 22 09	X	X	R.C.E.
4. Ràdio Nacional, Ràdio-1 Ràdio Nacional	X		R.N.E.
5. Ràdio-2 (música clàssica) Ràdio Nacional		X	R.N.E.
6. Ràdio-3 (cultural) Ràdio Nacional		X	R.N.E.
7. Ràdio-4 (català) Ràdio Nacional		X	R.N.E.
8. Ràdio-5 (comercial) Dir. de les cinc, Josep Lluís Surroca Passeig de Gràcia, 1, tel. 302 16 16	X		R.N.E.
9. Ràdio Minuto Dir. Marcelino Rodriguez de Castro Teodoro Roviralta, 31 tel. 247 05 05/04		X	Particular
Comarques de Barcelona			
10. Ràdio Joventut (Igualada) Dir. Jesús Enrique de Pedro Odena, 118 Igualada tel. 803 13 32		X	R.C.E.
11. Ràdio Manresa Dir. Josep Mira i Pons Plana de l'Om, 3, Manresa tel. 872 28 00	X	X	Ràdio Club Manresa. S.E.R.
12. Ràdio Mataró Dir. Francesc Palasi i Ibáñez Cooperativa, 2 Mataró tel. 798 60 11		X	Ràdio Mataró, S.A.
13. Ràdio Miramar (Badalona) Dir. Francesc Olona i Cabassés Plaça Catalunya, 9 (Barcelona) tel. 302 55 66	X		E.R.E.S.A.
14. Ràdio Penedès Dir. Manuel Guzmán Martínez Rbla. Llibertad, 25, Vilanova tel. 893 01 23	X	X	C.C.
15. Ràdio Sabadell Dir. Josep M. ^a Solà i Fontanet Convent, 22 i 24, Sabadell tel. 725 52 22	X	X	C.O.P.E.
16. Ràdio Terrassa Dir. Josep M. ^a Francino Sant Pere, 38, Terrassa tel. 784 11 88	X	X	Ràdio Club Terrassa. S.E.R.

17. Ràdio Vic Dir. Ramon Bellafont Litran Sant Antoni, 4, Vic tel 886 37 31		X		Particular
Girona				
18. Ràdio La Voz de Girona Dir. Eleuterio Paniagua Garcia Jaume I, 30, tel. 972 20 50 33	X		X	R.C.E.
19. Ràdio Girona Dir. Josep Vilà i Prina Força, 8 tel. 972 20 39 43	X		X	C.C.
Comarques de Girona				
20. Ràdio Olot Dir. Marc Barberi Plaça del Carme, 2, Olot tel. 972 26 04 62			X	Patronat Municipal
21. Ràdio Popular de Figueres Dir. Mossèn Pont Sant Llätzer, 21, Figueres tel. 972 50 11 41	X		X	C.O.P.E.
Lleida				
22. Ràdio Lleida Dir. Francesc Gelonch i Maries Marquès de Vila Antonio, 5 tel. 973 24 50 00	X		X	C.C.
23. Ràdio Popular de Lleida Dir. Salvador Gener i Giribert Acadèmia, 17 tel. 973 22 17 98	X		X	C.O.P.E.
Comarques de Lleida				
24. Ràdio La Veu de Lleida Dir. Josep Bordes i Alimbau Avda. Catalunya, 27, Tàrrrega tel. 973 31 07 04	X		X	R.C.E.
Tarragona				
25. Ràdio La Veu del Mediterrani Dir. Enric Basas i Teixidó Germans Landa, 21, Tarragona tel. 977 20 19 36	X		X	R.C.E.
Comarques de Tarragona				
26. Ràdio Costa Daurada Dir Joan Nadal i Canaldà Carrer Major, 94, Ulldesona tel. 977 72 02 10			X	R.C.E.
27. Ràdio Móra d'Ebre Dir. Aleix Amorós Algueró Bonaire, 15, Mora d'Ebre tel. 977 40 10 33			X	Patronat Local
28. Ràdio Reus Dir. Jordi Costa i Riera Arrabal Santa Anna, 54, Reus tel. 977 30 55 09	X		X	S.E.R.
29. Ràdio Popular de Reus Dir. Alfons González Cedillo Arrabal Sant Pere, 3, Reus tel. 977 30 55 09	X		X	C.O.P.E.
30. Ràdio Tortosa Dir. Lluís Mestre i Rexach Rep. Argentina, 26, Tortosa tel. 977 44 06 79	X		X	R.C.E.

QUADRE ESTADÍSTIC DE LES RÀDIOS MUNICIPALS

MUNICIPI	COMARCA	HABITANTS	CREACIÓ EMISSORA	HORES SETMANALS	DIES SETMANA	POTÈNCIA	FREQÜÈNCIA	UNITAT MOBIL	TELÈFON ESTUDI	MODEL APARELLS
Amposta	MONTSIÀ	14.673	13-8-81	70	7	50 W	92,5	NO	NO	FABRICACIÓ PROPIA
Anglès	LA SELVA	5.028	8-12-80	24	7	5 W	92,-	SI	SI	FABRICACIÓ PROPIA
Arenys de Mar	MARESME	10.087	8-9-79	31	7	20 W	92,-	NO	SI	FARO
Argentona	MARESME	6.554	1-12-81	15	DIVENDRES A DIUMENGE	10 W	105,-	NO	NO	FABRICACIÓ PROPIA
Artés	BAGES	4.107	17-4-82	11	DISSABTE DIUMENGE	2,5 W	102,6	NO	NO	FABRICACIÓ PROPIA
Avinyó	BAGES	1.937	19-9-81	19	DISSABTE DIUMENGE	3 W	101,4	NO	SI	FABRICACIÓ PROPIA
Badalona	BARCELONÈS	229.780	6-7-81	59	6	200 W	102,-	SI	SI	TEM
Caïdes de Montbui	VALLÈS ORIENTAL	10.153	20-10-80	26	7	12 W	102,1	SI	SI	FABRICACIÓ PROPIA
Callús	BAGES	1.527	19-7-81	24	DISSABTE DIUMENGE	20 W	90,-	NO	SI	FABRICACIÓ PROPIA
Camprodon	RIPOLLÈS	2.386	3-8-80	19	7	20 W	100,-	NO	SI	FABRICACIÓ PROPIA
Canet de Mar	MARESME	8.062	9-2-80	27	7	20 W	102,-	NO	NO	FABRICACIÓ PROPIA
Castellar del Vallès	VALLÈS OCCIDENTAL	11.008	1-10-81	84	7	40 W	102,3	NO	SI	FABRICACIÓ PROPIA
Castelló d'Empúries	ALT EMPORDÀ	2.657	31-12-81	76	7	20 W	101,-	SI	SI	FARO
Cardedeu	VALLÈS ORIENTAL	7.240	23-8-79	21	7	15 W	91,3	SI	SI	FABRICACIÓ PROPIA
Cornellà	BAIX LLOBREGAT	91.563	8-3-82	24	7	100 W	102,6	NO	SI	TEM
Cubelles	GARRAF	2.214	-2-81	16	4	25 W	102,-	NO	SI	FABRICACIÓ PROPIA
Esparreguera	BAIX LLOBREGAT	11.079	12-7-80	37	5	40 W	102,5	SI	SI	TEM ITAME
Granollers	VALLÈS ORIENTAL	45.348	23-5-81	60	7	40 W	97,5	SI	SI	FABRICACIÓ PROPIA
Gelida	ALT PENEDES	3.650	21-8-81	24	4	10 W	99,9	SI	SI	ITAME
L'Hospitalet	BARCELONÈS	295.074	3-5-82	126	7	250 W	97,5	SI	SI	ITAME
Llinars	VALLÈS ORIENTAL	4.693	5-3-81	32	7	-	92,4	-	-	-

MUNICIPI	COMARCA	HABITANTS	CREACIÓ EMISSORA	HORES SETMANALS	DIES SETMANA	POTENCIA	FREQÜÈNCIA	UNITAT MOBIL	TELÈFON ESTUDI	MODEL APARELLS
Martorell	BAIX LLOBREGAT	15.948	1-5-81	34	7	32 W	101,9	SI	SI	TEM
Matadepera	VALLÈS OCCIDENTAL	2.376	22-2-81	98	7	70 W	89,-	SI	SI	FABRICACIÓ PRÒPIA
Molins de Rei	BAIX LLOBREGAT	18.308	13-12-80	80	7	20 W	103,1	NO	SI	FARO
Mollet	VALLÈS ORIENTAL	35.480	22-1-81	98	7		99,5	SI	SI	FARO
Navarçles	BAGES	4.588	11-9-81	6	DIJOUS DIUMENGE	3 W	88,9	NO	NO	FABRICACIÓ PRÒPIA
Navars	BAGES	5.225	25-12-81	3,5	DIUMENGE	1,5 W	102,5	NO	SI	FABRICACIÓ PRÒPIA
Parets	VALLÈS ORIENTAL	8.745	11-9-80	39	6	15 W	102,4	NO	SI	FARO
Puig-reig	BERGUEDA	5.361	7-11-81	11	DISSABTE DIUMENGE	7 W	102,3	NO	SI	FABRICACIÓ PRÒPIA
Ripoll	RIPOLLÈS	12.209	11-9-80	76	7	80 W	96,-	NO	SI	FARO
Rubi	VALLÈS OCCIDENTAL	43.839	22-11-79	106	7	500 W	102,9	SI	SI	ITAME
Sallent	BAGES	8.213	17-6-81	19	DISSABTE DIUMENGE	10 W	102,-	NO	NO	FABRICACIÓ PRÒPIA
Santa Coloma de Gramenet	BARCELONÈS	140.613	23-4-82	126	7	200 W	102,6	NO	SI	TEM
Sant Boi de Llobregat	BAIX LLOBREGAT	72.926	20-5-80	83	7	100 W	100,-	SI	SI	FARO
Sant Celoni	VALLÈS ORIENTAL	11.946	25-12-81	23	7	50 W	104,9	SI	SI	-
Sant Fost	VALLÈS ORIENTAL	2.969	15-1-82	33	7	18 W	105,-	NO	NO	FABRICACIÓ PRÒPIA
Sant Feliu de Llobregat	BAIX LLOBREGAT	38.004	5-2-81	53	7	40 W	102,-	SI	SI	TEM
Santpedor	BAGES	3.411	10-10-80	5 h. mensuals	1 dia el mes	12 W	101,7	NO	SI	FABRICACIÓ PRÒPIA
Sant Pere de Ribes	GARRAF	10.517	26-4-81	30	4	40 W	102,9	NO	SI	TEM
Sant Vicenç dels Horts	BAIX LLOBREGAT	20.182	22-1-82	50	7	20 W	101	-	-	-
El Vendrell	BAIX PENEDES	11.661	24-1-81	50	7	22 W	103,2	SI	SI	FABRICACIÓ PRÒPIA
Vilassar de Mar	MARESME	9.519	24-6-80	21	7	10 W	91,7	NO	SI	FABRICACIÓ PRÒPIA

MUNICIPI	LOCAL	IDIOMA	COL.LABO- RADORS	COL.LABO- RADORS REMUNERATS	GESTIÓ	DIRECTOR	INVERSIÓ INICIAL	SUBVENCIÓ AJUNTAMENT 1982	FALQUES SETMANALS	CONSISTORI
Amposta	MUNICIPAL	80 % Català 20 % Castellà	30	0	GESTIÓ DIRECTA	JOAN RIPOLLÉS	1.000.000	-	30	6 PSC 3 PSC 6 UCD 2 CiU
Anglès	AJUNTAMENT	100 % Català	20	0	GESTIÓ DIRECTA	3 COOR- DINADORS	300.000	400.000	28	7 Ind. 6 CiU
Arenys de Mar	MUNICIPAL	100 % Català	100	mes 4 x 7.500 Ptes.	PATRONAT	2 COOR- DINADORS	108.000	600.000	0	8 CiU 1 CD 4 PSC 1 UCD 3 PSC
Argentona	CINE-CLUB	100 % Català	20	0	PATRONAT	GONÇAL CALVO	30.000	0	0	7 Ind. 6 PSC-PSUC 5 CiU
Artés	MUNICIPAL	100 % Català	11	0	GESTIÓ DIRECTA	-	100.000	-	0	6 Ind. Esq. 5 CiU
Avinyó	AJUNTAMENT	100 % Català	15	0	GESTIÓ DIRECTA	ELISEU CASAS	50.000	-	60	6 CiU 2 PSC
Badalona	MUNICIPAL	75 % Català 25 % Castellà	20	350.000 Ptes. mes	PATRONAT	SILVESTRE RAMON	6.000.000	9.000.000	20	12 PSUC 10 PSC 3 CiU 2 UCD (2)
Caldes de Montbui	MUNICIPAL	100 % Català	50	0	PATRONAT	SALVADOR CODINA	400.000	240.000	26	8 PSC-PSOE 5 UCD 1 ERC 2 CiU 1 PSUC
Callús	AJUNTAMENT	50 % Català 50 % Castellà	25	0	GESTIÓ DIRECTA	J.M. HERMOSILLA	10.000	12.000	0	7 Ind 2 UCD
Camprodón	AJUNTAMENT	80 % Català 20 % Castellà	50	0	CONSELL CULTURA	NO	200.000	-	0	6 PSC 4 UCD 1 CiU
Canet de Mar	MUNICIPAL	100 % Català	20	0	-	MONTERRAT COMAS	300.000	-	0	5 CiU 2 UCD 6 PSC
Castellar del Vallès	MUNICIPAL	80 % Català 20 % Castellà	20	1	PATRONAT	COORDINADOR	500.000	600.000	0	8 CiU 1 UCD 8 PSC-PSUC
Castelló d'Empúries	MUNICIPAL	97 % Català 3 % Castellà	35	6	GESTIÓ DIRECTA	RAMON MATEU	1.500.000	600.000	56	7 PSC 1 CiU 3 UCD
Cardedeu	MUNICIPAL	90 % Català 10 % Castellà	43	0	-	JOAN GRIFOLS	350.000	100.000	0	8 CiU 5 Ind. Esq.
Cornellà	MUNICIPAL	90 % Català 10 % Castellà	15	4	COMISSIÓ GESTORA	TOMAS RIBERA	4.000.000	2.000.000	0	12 PSUC 9 PSC 2 UCD 1 CiU 1 Ind.
Cubelles	MUNICIPAL	75 % Català 25 % Castellà	25	1	GESTIÓ DIRECTA	PILAR LOPEZ	-	-	0	CiU (Majoria)
Esparraguera	AJUNTAMENT	98 % Català 2 % Castellà	115	0	PATRONAT	IGNASI CLARA	230.000	500.000	35	7 PSC 3 PSUC 3 CiU 2 ERC 2 Ind.
Granollers	MUNICIPAL	95 % Català 5 % Castellà	70	8	PATRONAT	LLUIS DIUMERÓ	2.000.000	10.000.000	0	9 PSC 8 CiU 3 PSUC 1 Ind.
Gelida	MUNICIPAL	100 % Català	25	0	GESTIÓ DIRECTA	MIQUEL CARRILLO	780.000	1.000.000	25	8 Ind. 3 UCD
L'Hospitalet	MUNICIPAL	50 % Català 50 % Castellà	23	23	GESTIÓ DIRECTA	ENRIC CONDE	8.500.000	4.000.000	0	13 PSC 12 PSUC 12 UCD 12 CiU
Llinars	-	-	-	-	-	EMILI ALFARO	-	-	-	4 CiU 4 Ind. 3 PSC 2 PSUC

MUNICIPI	LOCAL	IDIOMA	COL.LABO- RADORS	COL.LABO- RADORS REMUNERATS	GESTIÓ	DIRECTOR	INVERSIÓ INICIAL	SUBVENCIÓ AJUNTAMENT 1982	FALQUES SETMANALS	CONSISTORI
Martorell	MUNICIPAL	90 % Català 10 % Castellà	32	0	PATRONAT	FREDERIC NICOLAS	1.700.000	600.000	-	5 PSC 1 ERC 3 PSUC 5 CIU 1 UCD 1 PTE
Matadepera	PARTICULAR	100 % Català	6	0	CONSELL	JOAN SOLEY	180.000	0	1	3 CIU 3 ANV 3 Ind.
Molins de Rei	MUNICIPAL	80 % Català 20 % Castellà	40	180.000 Ptes./mes	GESTIÓ DIRECTA	JAUME GRAS	1.000.000	3.200.000	210	8 PSUC 3 PSC 4 CIU 1 ERC 1 UCD
Mollet	MUNICIPAL	60 % Català 40 % Castellà	65	5	PATRONAT	XAVIER SITJA	150.000	6.100.000	-	7 PSUC 5 PSC 6 CIU 3 Ind.
Navarcles	MUNICIPAL	60 % Català 40 % Castellà	20	0	PATRONAT	NO	150.000	-	0	4 PSUC 2 PSC 4 UCD 1 CIU
Navars	MUNICIPAL	99 % Català 1 % Castellà	20	0	PATRONAT	JOAN LORENTE	0	0	40	7 Ind. 3 CIU 3 PSC
Parès	MUNICIPAL	85 % Català 15 % Castellà	50	1	PATRONAT	JOAQUIM ESTEVE	700.000	200.000	12	6 Ind. Esq. 5 Ind. Dret. 1 CIU 1 UCD
Puig-reig	AJUNTAMENT	100 % Català	25	0	PATRONAT	JOSEP GENESCA	18.000	250.000	20	9 CIU 2 PSUC 2 UCD
Ripoll	MUNICIPAL	100 % Català	33	0	PATRONAT	ALBERT PONS	500.000	-	15	Majoria PSC
Rubi	MUNICIPAL	80 % Català 20 % Castellà	35	12	PATRONAT	JORDI MARGARIT	2.500.000	3.600.000	50	9 PSUC 7 PSC 3 CIU 1 ERC 1 UCD
Sallent	MUNICIPAL	100 % Català	12	0	PATRONAT	ALFRED PEINADO	100.000	350.000	14	6 CIU 5 PSUC 2 PSC
Santa Coloma de Gramenet	MUNICIPAL	50 % Català 50 % Castellà	30	30	PATRONAT	ANTONI BATISTA	7.100.000	-	-	13 PSUC 11 PSC 2 CIU 1 UCD
Sant Boi de Llobregat	MUNICIPAL	40 % Català 60 % Castellà	20	10	PATRONAT	JOSE LUIS DIAZ	1.800.000	4.500.000	42	10 PSC 10 PSUC 3 CIU 2 UCD
Sant Celoni	MUNICIPAL	99 % Català 1 % Castellà	20	0	GESTIÓ DIRECTA	ALFRED USARD	-	2.000.000	5	5 CIU 5 UCD 5 Ind. Esq. 2 Ind
Sant Fost	MUNICIPAL	-	33	0	GESTIÓ DIRECTA	JOSEP MUMBRU	0	0	-	3 UCD 3 CIU 1 PSUC
Sant Feliu de Llobregat	MUNICIPAL	70 % Català 30 % Castellà	47	267.000 Ptes./mes	PATRONAT	RAMON FARRE	1.500.000	1.500.000	90	9 PSUC 7 PSC 3 CIU 2 UCD
Santpedor	MUNICIPAL	100 % Català	8	0	GESTIÓ DIRECTA	NO	30.000	200.000	0	2 PSUC 2 PSC 2 CIU 6 Ind
Sant Pere de Ribes	AJUNTAMENT	98 % Català 2 % Castellà	25	0	CONSELL	NO	300.000	0	0	6 Ind. Esq. 4 PSC 1 UCD
San Vicenç dels Horts	MUNICIPAL	60 % Català 40 % Castellà	30	-	-	JOAN BOLOIX	-	-	-	9 PSUC 4 PSC 4 CIU
El Vendrell	MUNICIPAL	90 % Català 10 % Castellà	60	5	GESTIÓ DIRECTA	CARLES PEREZ	400.000	1.000.000	21	8 PSC 4 CIU 3 Ind. 2 UCD
Vilassar de Mar	ATENEU	85 % Català 15 % Castellà	-	0	PATRONAT	ANNA PETIT	-	-	-	4 PSC 1 PSUC 3 CIU 1 UCD 2 Ind.